Ազգ

Azg armenian daily

Ապրիլ 23 Ուրբաթ 1993

ՈՍՏԿԱՍԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Գ տարի, թիւ 75 (326)
գինը 5ռ.
դասիչ 69149
Երեւան 375010
Յանրապետութեան 47
հեռ. 581841, ֆաքս 562941
տելեքս 243266 CPIRI SU

Իժեւսկ

Ելցինին չի բավարարում վստահության քվեն

Երեկ ելույթ ունենալով Իժեւսկում, Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը նախազգուշացրեց, թե «վճռական միջոցների» է դիմելու, եթե հանրաքվեի արդյունքներն ամբողջովին չբավարարեն իրեն, հատկապես ինչ վերաբերում է խորհրդարանը լուծարելու եւ նոր ընտրություններ անցկացնելու իր առաջարկին, որը մաս է կազմում 4 կետից բաղկացած քվեաթերթիկին: «Վստահության քվեն բավարար չէ», հաղորդեց նա Իժեւսկի օդանավակայանում, սպառնալով խիստ միջոցների դիմել` համապատասխան իրեն տրվելիք ձայների քանակին, միաժամանակ բացառելով զինված ուժի գործածությունը:

Նույնհետայն, Դաշնակցային Ռուսաստանի խորհրդարանի քարտուղարությունը հրապարակեց մի հաղորդագրություն, որտեղ նախագահ Ելցինը մեղադրվում է հանրաքվեի արդյունքները նախօրոք «կեղծելու» հանցանքով: ■

Շրջան

ՄԱԿ-ը դարձյալ կքննարկի Ղարաբաղի հարցը

Այս շաբաթ շրջանի երկրներում են գտնվում ՄԱԿ-ի եւ ԵԱՀԽ դիտորդները: ՄԱԿ-ի դիտորդները, որոնք եկել էին ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Բուտրոս Ղալիի հանձնարարությամբ, հատուկ առաջադրանք ունեին ուսնելու` արդյոք Հայաստանի զինված ուժերը եւ տեխնիկան մասնակցո՞ւմ են ղարաբաղյան հակամարտությանը: Այդ մասին լրագրողներին հայտարարեց ՀՀ նախագահի բանբերը: ՄԱԿ-ի դիտորդները եղել են Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններում եւ համոզվել, որ Հայաստանի կողմից որեւէ ռազմական միջամտություն չկա: «Կարծում եմ, հենց այդպես էլ նրանք կզեկուցեն ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարին», ասաց բանբերը:

Իսկ ԵԱՀԽ հանձնախումբը, որը եղել է Երեւանում, Բաքվում եւ Ստեփանակերտում, ունեցել է տեխնիկական առաքելություն: ԼՂՀ մայրաքաղաքում նրանք հանդիպել են Գեորգի Պետրոսյանին եւ Ռոբերտ Քոչարյանին եւ երեկ մեկնել Աղդամի ուղղությամբ: Մամուլի քարտուղարը նաեւ հայտնեց, թե նրանց գլխավոր խնդիրը դիտորդների խմբի տեղերի բաշխման կարգավորումն է: Արդեն որոշվել է, որ դրանք կլինեն Ստեփանակերտում, Աղդամում եւ այլ վայրերում: Հանձնախմբի աշխատանքները տարվում են ըստ մարտի 1-ին Հռոմում ձեռք բերված պայմանավորվածության:

Նախագահի բանբերը նաեւ հայտնեց, թե սպասվում է Ղարաբաղի հարցի եւս մի քննարկում ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի նիստում: «Ազգ»

Ոչ թե գաղտնի բանակցություն, այլ խորհրդակցություն

Անցած շաբաթ Մոսկվայում նախագահ Բորիս Ելցինի եւ Դաշնակցային Ռուսաստանի արտգործնախարարության նախաձեռնությամբ Հայաստանի, Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի ներկայացուցիչների միջեւ անցկացված հանդիպումը ոչ թե գաղտնի բանակցություն էր, այլ խորհրդակցություն: Այդ մասին երեկ տեղեկացրեց ՀՀ նախագահի բանբերը: Նա նշեց, թե դա միայն լրացնում է ԵԱՀԽ ջանքերը, եւ ոչ մի փաստաթուղթ չի ստորագրվել: Նման հանդիպումներ տեղի են ունեցել նախկինում:

Բանբերը գնահատեց հատկապես Ղարաբաղի օրինական ներկայացուցիչների մասնակցությունը եւ ասաց, թե Հայաստանի իշխանությունների կարծիքով, ցանկացած պայմանավորվածություն պետք է ձեռնտու լինի նախ եւ առաջ ղարաբաղցիներին: Նա վստահեցրեց նաեւ, որ խորհրդակցությունների ժամանակ ղարաբաղցիների շահերը պաշտպանված էին լավագույն ձեւով, եւ ոչ մի միակողմանի զիջումների մասին խոսք չի եղել: Մամուլի քարտուղարը հայտնեց, թե նա խորոք ոչ մի մանրամասնություն չի հայտնվել, որովհետեւ դրանք միայն խորհրդակցություններ էին, եւ յուրաքանչյուր որեւէ ձեւակերպման հրապարակում կարող էր վնասել արդեն իսկ ձեռք բերվածը եւ առաջխաղացումը: «Ազգ»

Մեդիա

ԻՆՉ ԿԼԻՆԻ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆՈՒՄ ԱՊՐԻԼԻ 25-ԻՑ ԱՌԱՋ ԵՎ ՀԵՏՈ

Արձագանքում է արեւմտյան մամուլը

Արտասահմանյան մամուլի մի շարք մեկնաբանություններ նվիրված են հանրաքվեի արդյունքների պարզման մասին Ռուսաստանի սահմանադրական դատարանի որոշմանը:

«**Լիբերասիոն**»-ի հոդվածում ասվում է. «Այժմ, սահմանադրական դատարանի վճռից հետո, Բորիս Ելցինը լավ հնարավորություն ունի հանրաքվեի ընթացքում ստանալու ընտրողների վստահությունը, սակայն «իշխանությունների պատերազմին» վերջ դնելու նրա հնարավորությունները մնում են սահմանափակ: Ռուսաստանի խորհրդարանը նախ եւ առաջ պետք է խուսափի համազոհների հետ մարտի մեջ ներքաշվելուց, համագումար, որը տակավին բարձրագույն իշխանություն ունի սահմանադրության փոփոխությունների բնագավառում»:

«**Մոնդ**»-ի մոսկովյան թղթակիցը գրում է. «Հանրաքվեի անցկացումից երեք օր առաջ Ռուսաստանի նախագահի շրջապատում ավելի ու ավելի մեծ վստահություն է հայտնվում, մինչդեռ նրա հակառակորդները նյարդայնության նշաններ են դրսեւորում: Դրա հետ մեկտեղ միանգամայն ակնհայտ է, որ երկու կողմերն էլ հիմնական ջանքերը բեւեռել են հանրաքվեից հետո ծավալվելիք ճակատամարտի նախապատրաստման վրա»:

«**Թայմզ**»-ը «անպատասխանելի» է անվանում սահմանադրական դատարանի վճիռը, որը, թերթի խոսքերով, նախկինում որպես կանոն պաշտպանում էր Ռուսաստանի խորհրդարանին:

«**Դեյլի մեյլ**»-ի կանխատեսումների համաձայն, Բ. Ելցինն ամենայն հավանականությամբ չպետք է քվեների բացարձակ մեծամասնության հույս ունենա: Սակայն հաղթական զեկուցումը էլ բավական կլինի, որպեսզի նա պահպանի նախագահի պաշտոնը: Ճիշտ է, եթե կիրակի լավ եղանակ լինի, ապա բազմաթիվ ռուսաստանցիներ թերեւս իրենց ամառանոցներով զբաղվեն ընտրական տեղամասեր ներկայանալու փոխարեն:

«**Սանդեյ սիմբուն**»-ը գրում է. «Ընտրողների աջակցությունը Ելցինի համար կնշանակի առավելագույն դիրքերի նվաճում այնպիսի հարցերի լուծման մեջ, ինչպիսիք են նոր սահմանադրության ընդունումը, հողի սեփականաշնորհումը եւ այլն:

Թեեւ ասում են, թե հանրաքվեի արդյունքներն իրավական ուժ չունեն, սահմանադրական դատարանի վճիռն, անկասկած, կհանգեցնի հանրաքվեին նախագահի կողմնակիցների առավել եռանդուն մասնակցությանը: Սակայն ժողովրդագրական մեծամասնություն կազմող պահպանողական-կենտրոնամետ ուժերի մի մասը առայժմ դեռ մնում է նախագահի հետ առճակատման դիրքերում»:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Ճակատ

Ղարաբաղում զինադադարը պահպանվում է

Երեկ եւ նախորդ գիշեր իրադրությունը Լեռնային Ղարաբաղում համեմատաբար հանգիստ է եղել: Երեկվա ընթացքում ադրբեջանական կազմավորումները գնդակոծել են Մարտունու շրջանի Կոլոլաշենի գյուղի հայկական պաշտպանական դիրքերը, տուժածներ չեն եղել: Այս մասին հաղորդում է Սնարք գործակալությունը, վկայակոչելով ԼՂՀ լրատվության եւ մամուլի պետվարչությունից ստացված տեղեկությունները: ԼՂՀ ինքնապաշտպանության ուժերի շտաբը նույնպես հաստատում է այն տեղեկությունը, թե վերջին երկու օրերի ընթացքում զինադադարը Լեռնային Ղարաբաղում փաստորեն պահպանվում է:

Երեկ եւ նախորդ գիշեր իրադրությունը համեմատաբար կայուն է եղել նաեւ Լաչինի մարդասիրական միջանցքի հարավային մասույցներում, որտեղ արձանագրվել են միայն կարճատեւ փոխհրաձգություններ: Գորիս-Լաչին-Ստեփանակերտ ճանապարհը գործում է անխափան: Ղարաբաղի ռազմական դիտորդներն այն կարծիքին են, թե ռազմական գործողությունների ակտիվության թուլացումը կապված է ոչ միայն զինադադարի, այլեւ Ղարաբաղում անսպասելիորեն վրա հասած ձյան առատ տեղումների հետ, ինչն անհնար է դարձնում ծանր տեխնիկայի օգտագործումը:

Երեկ եւ նախորդ գիշեր ռազմական որեւէ լուրջ միջադեպ չի արձանագրվել նաեւ Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններում: Ըստ ադրբեջանական աղբյուրների, վերջին երկու օրերի ընթացքում Ղարաբաղի տարածքից հրետակոծվել են Աղդամ եւ Ֆիզուլի շրջկենտրոնները, Հայաստանի տարածքից` Զանգելանի, Ղուբաթլիի եւ Գեդաբեկի շրջանները: Տուժածների եւ ավերածությունների մասին տեղեկություններ չեն հաղորդվում:

ԱՄՆ

Ջ. Սաքս. Ռուսաստանին տարեկան 10 մլրդ դոլլար

Հարվարդի համալսարանի պրոֆեսոր, Ռուսաստանի կառավարության տնտեսական հարցերի գծով նախկին խորհրդական Ջ. Սաքսը ճապոնական «Նիհոն կեյձայ» թերթին տված հարցազրույցում հայտարարել է. «Արեւմտյան երկրները պետք է առաջիկա 3-4 տարում Ռուսաստանին ֆինանսական օգնություն ցույց տան տարեկան առնվազն 10 միլիարդ դոլլարի չափով: Այժմ գլխավոր խնդիրը ոչ թե օգնության նորանոր ծրագրերի ընդունումն է, այլ Ռուսաստանի բարեփոխումներին աջակցելու նպատակով արդեն հայտարարված միջոցառումների իրականացումը: Մինչդեռ անցյալ տարի հայտարարված Ռուսաստանի օգնության ծրագիրը փաստորեն մնացել է անկատար»:

Ապրիլի 25-ին Ռուսաստանում կայանալիք հանրաքվեի կապակցությամբ Ջ. Սաքսն ասել է, թե նախագահ Բ. Ելցինի պարտության դեպքում Արեւմտյան երկրները պետք է ծայրաստիճան զգուշավորություն դրսեւորեն հետագայում Ռուսաստանին օգնություն ցույց տալու հարցում:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Բալկաններ

Կարաջիչ. Բանակցությունն անիմաստ

Նախկին Հարավսլավիայում ՄԱԿ-ի ուժերի հրամանատար գեներալ Վալգրենը հայտնել է, որ մահմեդական կազմավորումներն ավարտել են զենքի հանձնումը Սրեբրենիցայում տեղաբաշխված ՄԱԿ-ի ստորաբաժանումներին:

Նախկին Հարավսլավիային նվիրված խաղաղության խորհրդաժողովի համակարգիչ կոմիտեի համանախագահ Օուենը Բելգրադում բանակցել է Հարավսլավիայի նախագահ Չոսիչի եւ Սերբիայի նախագահ Միլոշեւիչի հետ:

Բանակցությունների ընթացքում քննարկվել են Բոսնիայի հակամարտության եւ Բոսնիայի ու Հերցեգովինայի առաջա նահանգների սահմանազատման հետ կապված խնդիրներ: Հանդիպումից հրաժարված բոսնիացի սերբերի ղեկավար Կարաջիչը հայտարարել է, թե «անիմաստ է համարում բանակցությունները այն մարդու հետ, որն ուզում է մեզ վրա կրակել»:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Հրավիրում են, բայց ձեր հաշվին: Ռուսաստանի կառավարության նախագահ Վ. Չեռնոմիրդինը համաձայնել է արտգործնախարարության այն առաջարկությանը, որ ԵԱՀԽ մասնակից պետությունների, ՄԱԿ-ի անդամ երկրների, ինչպես նաեւ Մարդու իրավունքների միջազգային ընկերության եւ մյուս ոչ կառավարական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները որպես դիտորդներ հրավիրվեն մասնակցելու Ռուսաստանի ապրիլի 25-ի հանրաքվեին: Սակայն ծախսերը կատարելու են նրանց գործուղող արտասահմանյան կազմակերպությունները:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Աշխարհ

Բրազիլացիները դեմ են թագավորական թե խորհրդարանական կառավարմանը

Յամաժողովրդական քվեարկությամբ, որի վերջնական արդյունքները կնշվեն առաջիկա շաբաթ, բրազիլացիները դեմ արտահայտվեցին թե՛ թագավորական, թե՛ խորհրդարանական կառավարմանը, նախընտրելով նախագահականը: Յանրաքվեի արդյունքները մեծապես նպաստավորում են վարչակարգի դիրքը, որ սասանվել էր նախագահ Կոլորի իմպիչմենտի ենթարկվելուց հետո:

Իսլամ ծայրահեղականների մահապատիժ Եգիպտոսում

Եգիպտական դատարանը երեկ մահվան դատապարտեց իսլամական ծայրահեղական կազմակերպության 7 կամ 8 անդամների, օտարերկրյա զբոսաշրջիկների դեմ ահաբեկչական գործողություններ եւ երկրի իշխանության դեմ ոտնձգություններ կատարելու հանցանքով: «Գամաա ալ-իսլամիյա» կազմակերպության ուրիշ 20 անդամներ տարբեր ժամկետներով բանտարկության դատապարտվեցին, մինչ ձերբակալվածներից 17 մարդ ազատ արձակվեց: Մահվան դատապարտվածներն անեծքներով եւ վրեժխնդրության վանկարկումներով դիմավորեցին իրենց վճիռը:

Պակիստանում նոր կառավարություն

Խորհրդարանը լուծարելուց եւ նոր վարչապետ նշանակելուց հետո Պակիստանի նախագահ Իսակ Խանը երեկ ընդունեց 17 հոգանոց նոր կառավարության կազմը, որ երդում տվեց Սահմանադրական դատարանի նախագահի առաջ: Կառավարության նոր կազմում կարեւոր թիվ են կազմում նախկին վարչապետուհի Բենազիր Բհուտոյի գլխավորած ժողովրդի կուսակցության ներկայացուցիչները, ներառյալ Բհուտոյի ամուսինը եւ Իսակ Խանի փեսան:

Ռաբինը հավելյալ զիջումների պատրաստ չէ

Ի պատասխան պաղեստինյան պատվիրակության արտահայտած դժգոհությունների, Իսրայելի վարչապետը երեկ հայտարարեց, թե ինքը ոչ մի պարտավորություն չունի լրացուցիչ զիջումներ անելու պաղեստինյան կողմին, այլ բավարարվում է խոստանալով, որ «աքսորյալ» պաղեստինցիների դեմ արտաքսման նոր հրամաններ չեն տրվի: Նա ոչինչ չասաց նախորդ օրը պետքարտուղար Ուորրեն Քրիստոֆերի բանաձեւած առաջարկի մասին` բարելավելու Արեւմտյան ափի եւ Գազայի բնակչության կյանքի պայմանները: Վերջին բնակավայրում իսրայելական զինվորները կրակեցին եւ սպանեցին պաղեստինցի 2 երիտասարդների, մինչ գիշերը իսրայելական ուղղաթիռները ռմբակոծել էին Լիբանանի սահմանամերձ մի քանի գյուղեր:

Պավել Գրաչովը մեղադրվում է

Ռուսաստանի գլխավոր դատախազը երեկ դատական գործ հարուցեց պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովի դեմ, կոռուպցիոն գործունեություն ունենալու մեղադրանքով: Ըստ դատախազության, պաշտպանության նախարարը հանցավոր գործարքներ է կնքել հատկապես Գերմանիայում, ռուսական բանակի միջոցների հաշվին: ■

digitised by A.R.A.R.@

Շրջան

ՀԱՅ-ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ԵՐԿԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԵՐՍԿՍՎԵՑ ԱՆԿԱՐԱՅՈՒՄ

Երեկ Հայաստանի պաշտոնական պատվիրակությունը, որ ապրիլի 20-22-ը գտնվում էր Թուրքիայում նախագահ Թուրգութ Օզալի մահվան առիթով, վերադարձավ Երեւան: Ինչպես նշել էինք մեր նախորդ համարում, այցը կրում էր ոչ միայն քաղաքավարական, ծիսային դիվանագիտական, այլեւ լուրջ քաղաքական նշանակություն: Դրա ապացույցը երկու հարեւան պետությունների՝ Ադրբեջանի եւ Հայաստանի նախագահների առաջին հանդիպումն էր՝ առանց միջնորդների: Այդ փաստը հաստատեց նաեւ ՀՀ նախագահի բանբերը, երեկ կայացած բրիֆինգում: Նրա խոսքերով, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը մեկ անգամ եւս ներկայացրել է Հայաստանի տեսակետը, այն է՝ նախ զինադադար, իսկ հետո՝ կարգավիճակի քննարկում:

Կողմերը համաձայնել են նաեւ աջակցել ԵԱՀԽ ջանքերին, որոնք ուղղված են զինադադարի հաստատմանը: Պարզվում է, որ Ադրբեջանն այլեւս չի հրաժարվում ԵԱՀԽ միջնորդությունից:

«Այդ դահն անցել է», ասաց բանբերը: Նրա կարծիքով, Հայաստանի նախագահի հանդիպումներից կարելի է անել հետեւյալ եզրակացությունները:

Նախ, զինված հակամարտության ավարտն ու կոնֆլիկտի քաղաքական փուլ տեղափոխումը հնարավոր է մոտ ժամանակներում:

«Դրանում համոզում է ոչ միայն Էլչիբեյի հետ հանդիպումը, այլեւ զրույցներն այլ երկրների ղեկավարների հետ, որոնք այս կամ այն ձեւով կարող են ազդել կոնֆլիկտի զարգացման վրա», ասաց բանբերը:

Այստեղ հիշատակենք նաեւ, որ ըստ ՀՀ ԱԳՆ մամուլի ծառայության հաղորդման, նախագահ Տեր-Պետրոսյանը հանդիպումներ է ունեցել Էդուարդ Շեւարդնաձեի, Ռուսաստանի փոխվարչապետ Գեորգի Խիժայի եւ ԱՄՆ պետքարտուղարի տեղակալ Թիմոթի Ուերթի, Իրանի արտգործնախարար Ալի Աքբար Վելայաթիի, եւ որ ոչ պակաս կարեւոր է, Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետության մեջլիսի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ: Մեկուկես ժամանոց հանդիպում է տեղի ունեցել նաեւ Տեր-Պետրոսյանի եւ վարչապետ Դեմիրելի միջեւ: Հանդիպումների մանրամասների առթիվ ՀՀ ԱԳՆ-ը պատրաստում է հատուկ հուշագիր: Բայց դրանց նախնական արդյունքից ելնելով տրվեց երկրորդ եզրակացությունը, այն է՝ պետք է բացառվի որեւէ երրորդ կողմի ռազմական միջամտությունը: Երրորդ, բոլոր կողմերը համաձայն են, որ հարցի խաղաղ կարգավորումը պետք է լինի մեկ միասնական ընթացք: Բոլոր շահագրգռված կողմերը պետք է հանդես գան առաջարկություններով, ծրագրերով, միջնորդություններով՝ սահմանափակվելով ԵԱՀԽ շրջանակներում:

Փաստորեն, կարելի է ենթադրել, որ Հայաստանի նախագահի Թուրքիա կատարած այցը, բացի հոգեբանական ու քաղաքավարական նշանակությունից, ունեցավ նաեւ այլ նշանակություն: Նախ, դահի ճիշտ ընտրությունը, եւ երկրորդ, թերեւս առաջին անգամ Ղարաբաղի ռազմական հաջողությունները զուգորդվեցին ակտիվ դիվանագիտական գործունեությամբ: Առայժմ դժվար է գնահատել, թե ինչպիսի պտուղներ կտան դրանք: Բայց Հայաստանի պետական այրերի կողմից ցուցաբերվող որոշակի համարձակությունը հույս է ներշնչում, թե այլեւս միակողմանի զիջումներ չեն լինի, եւ ամեն մի հարաբերություն հարեւան երկրների հետ կհիմնվի ճկուն քաղաքականության եւ փոխշահավետության վրա:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Ճգնաժամ

Բարեգործություն՝ իրական ու շոշափելի

Երբ արտասահմանյան երկրների կողմից Հայաստանին ցուցաբերվող մարդասիրական օգնությունը հաճախ զուտ այդ երկրների կողմից պարտականությունների կատարում է եւ մեզանում էլ ազգի արժանապատվության վերաբերյալ տարբեր խոսակցությունների տեղիք է տալիս, ապա բոլորովին այլ է սփյուռքի մեր հայրենակիցների ցուցաբերած օգնությունը, որոնք հաճախ իրենց սուղ միջոցներից հանգանակած գումարներով ջանում են հնարավորին չափ օգնել ծանր վիճակում հայտնված Հայաստանին իրավամբ հոգու պարտք համարելով դա: Փորձը ցույց է տալիս, որ մեր սփյուռքահայ եղբայրներն ավելի մեծ պատրաստակամությամբ են օգնություն ցույց տալիս Հայաստանին, երբ առկա են կոնկրետ ծրագրեր եւ հայտնի են որոշակի գումարներ:

Կիլիկիո կաթողիկոսության Ամերիկայի արեւելյան շրջանի եւ Կանադայի ազգային առաջնորդարանի (առաջնորդ Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Աշճյան) մարդասիրական ծրագրերը Հայաստանում իրականացնում է Գայանե Մանուկյան-Մելքոնյան կրթական հիմնադրամը, ավելի ճիշտ, հիմնադրամի հիմնադիր, «Էջմիածին» ամսագրի խմբագիր պրն Երվանդ Մելքոնյանը: Դրանցից մեկն իրականացվել է դեռեւս անցյալ տարվա դեկտեմբերին, երբ 13740 ընտանիքների (ստեղծագործող մտավորականություն, զինվորական հաշմանդամներ, [illegible] գաղթականներ, աղետի գոտու բնակչություն, Արցախ եւ այլն) տրվեց 14 անուն սննդամթերք: Բացի այդ, Ամերիկահայ եկեղեցու Երեւանի ներկայացուցչությունը հունվարից սկսել է Երեւանի միայնակ եւ սակավ ապահովված թոշակառուներին տրամադրել ամսական 1000 ռուբլի: Ի սկզբանե նախատեսված էր ծրագիրն իրականացնել 6 ամսում, սակայն հետագայում որոշվեց այն երկարաձգել մինչեւ մեկ տարի, իսկ հետագայում, երբ միջոցները ներեն, շարունակել: Առայժմ օգնությունը տրամադրվում է 1100-1200 հոգու՝ եկեղեցին հնարավորություն չունի օգնել բոլորին եւ ստիպված է ընտրել ամենակարիքավորներին, սակայն հետագայում, երբ միջոցներ լինեն, կարող է ավելացնել օգնություն ստացողների թիվը:

«Միայնակ թոշակառուներն իսկապես ամենաթույլ պաշտպանված խավն են, եւ հուսով ենք, որ մեր օգնությունը գոնե փոքր-ինչ կբարելավի նրանց վիճակը», ասաց պրն Երվանդ Մելքոնյանը: Չմոռանք ամիսներին, երբ տեղաշարժվելը դժվար էր, իրենք էին թոշակառուների տները տանում օգնությունը: Այժմ, երբ օրերը տաքացել են, փորձում ենք թոշակները հանձնել կենտրոնացված ձեւով, սակայն կան մարդիկ, որոնց համար գումարը դարձյալ տուն ենք տանում»:

Երրորդ ծավալուն ծրագիրը վերաբերում է ծառատունկին: Ծրագիրը, որի համար նախատեսված է հատկացնել 25 մլն ռուբլի, ընդգրկում է հիմնականում Երեւանի Խորհրդային շրջանը: Նախատեսվում է տնկել 100 հազար ծառ, ինչպես նաեւ կազմակերպել ոռոգման ցանցի վերանորոգում եւ գործարկում, իսկ եթե ոռոգման ցանցը բացակայում է՝ ստեղծել, ինչպես նաեւ վերականգնել հասարակական բոլոր այգիները: Ծառատունկն իրականացնում է Խորհրդային շրջանի գործկոմը՝ եկեղեցու ներկայացուցչի վերահսկողությամբ: Առ այսօր տնկվել է 35-40 հազար ծառ: (Ի դեպ, այդ ծառատունկին մեծ ոգեւորությամբ մասնակցել է նաեւ «Ազգ» թերթի աշխատակազմը): Միաժամանակ պայմանագիր է կնքվել ներկայացուցչության, Հայաստանի կոմունալ տնտեսության եւ գյուղատնտեսության նախարարության միջեւ, որի համաձայն՝ գյուղատնտեսության նախարարությունը կհատկացնի 130 հազար տնկի (109 հազար զարդագեղ եւ 21 հազար պտղատու ծառ), որը կոմունալ տնտեսությունը կտնկի Սեւանի ավազանում եւ Աշտարակից մինչեւ Արթիկ ընկած հատվածում: Պայմանագրի ընդհանուր գումարը 13 հազար դոլար է, որի մեկ երրորդն արդեն վճարվել է որպես կանխավճար: Բացի այդ, ապրիլի 24-ին Երեւանի տրանսպորտը կլինի ձրի (գումարի կեսը՝ 2 միլիոն ռուբլի, կհատկացնի եկեղեցին, մյուս կեսը՝ Երեւանի քաղխորհուրդը):

Եկեղեցու ներկայացուցչությունն առաջիկայում նույնպես լուրջ ծրագրեր ունի: Մասնավորապես նախանշում է բազմազավակ ազատամարտիկների մոտ 300 ընտանիքների ամսական 10 դոլարի հարաբերակցությամբ թոշակ հատկացնելու ծրագիրը: Ներկայումս աշխատանքները գտնվում են ցուցակների կարգավորման փուլում:

Մի խոսքով, կատարվում է մեծ աշխատանք, եւ այն էլ այնպիսի աշխատանք, որի արդյունքները երեւում են արդեն այսօր, եւ որի ծավալումը, կարելի է վստահ լինել, մոտեցնում է ծանր ժամանակների վախճանն ու գալիք լուսավոր օրերի առավոտը: Այդ են վկայում թեկուզ հենց միայն այն բազմաթիվ շնորհակալական նամակները, որոնք ամեն օր ստացվում են ներկայացուցչության հասցեով, եւ որոնց հեղինակները շնորհակալություն են հայտնում այս ծանր օրերին իրենց թիկունքում ապավեն ունենալու համար:

Ա. Բ.

Երևան

Հայաստանը չունի հակասություն ԱՊՀ ոչ մի անդամի հետ

Այսպես հայտարարեց երեկ կայացած բրիֆինգում ՀՀ նախագահի բանբերը: Նա անդրադառնալով ապրիլի 16-ին Մինսկում կայացած ԱՊՀ ղեկավարների աշխատանքային հանդիպմանը, ուր քննարկվել են ընդհանուր տնտեսական եւ կոլեկտիվ անվտանգության վերաբերող հարցեր, նշեց, որ ԱՊՀ անդամ բոլոր երկրները կողմ են սերտ համագործակցության եւ ինտեգրացման: Սակայն դրանց խանգարում են ոչ միայն այդ երկրների ներքին խնդիրները, այլեւ ԱՊՀ մի քանի պետությունների միջեւ գոյություն ունեցող հակասությունները: Այն, որ Հայաստանը չունի հակասություն ոչ մի հանրապետության հետ, բարձրացնում է նրա հեղինակությունը Համագործակցության մեջ:

Մինսկում ԱՊՀ ղեկավարներն իրենց շահագրգռվածությունը ցուցաբերեցին Ռուսաստանի նկատմամբ, քանի որ բոլորը կողմ են, որպեսզի նա լինի ժողովրդավարական, կայուն պետություն:

Հայաստանի պաշտոնական դիրքորոշումն այն է, որ երբ երկրում սկսվում է սահմանադրական ճգնաժամ, ուրեմն խոր հակասություններ կան գործադիր եւ օրենսդիր մարմինների միջեւ, եւ այդ վեճի միակ դատավորը ժողովուրդն է ու հանրաքվեն:

«Կարծում ենք, այդ ընտրությունը կլինի հօգուտ ժողովրդավարության եւ տնտեսական բարեփոխումների», ասաց բանբերը: «Ազգ»

ԱՄՆ-ում սովորել ցանկացողներին

«Այրեքս» կազմակերպությունը ներկայացնում է «Անկախության պաշտպանության գործընթաց» ծրագիրը, ըստ որի նախկին Խորհրդային Միությունից շուրջ 150 մասնագետներ կընտրվեն եւ ԱՄՆ-ի առաջատար բուհերում 1 կամ 2 տարով կվերապատրաստվեն հետեւյալ մասնագիտություններով՝ իրավունք, բիզնեսի կազմակերպում, տնտեսագիտություն, պետական կառավարում, պետական քաղաքականություն, կրթության կազմակերպում:

Ընտրության չափանիշները

Բարձրագույն կրթության վկայական, անգլերեն լեզվի տիրապետում, տարիքը՝ մինչեւ 40 տարեկան: (Հինգերորդ կուրսի ուսանողները եւս կարող են մասնակցել):

Փաստաթղթերի հանձնման վերջին ժամկետը մայիսի 10-ն է:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել «Այրեքս» գրասենյակ:

Մեր հասցեն է՝
Հայաստան, Երեւան 375019
Մարշալ Բաղրամյան փող. 40
Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարան
10 սենյակ (գրադարանի կողքը)

The IREX office offers the <<FREEDOM SUPPORT ACT>> fellowship program to people, who wish to study in the USA. 150 professionals will be chosen from all over the former USSR for pursuing their studies for ONE or TWO years in the best institutions of the USA in the following professions: law, business, economics, public administration, public policy, education administration.

Eligibility requirements

The applicants to the program need to have a diplom of higher education, profound knowledge of English and be under 40 [The students of the fifth course can apply as well].

Information and application materials may be obtained from IREX office.

The deadline for turning in the applications is May 10-th

Our address is
American University of Armenia
40 Marshal Bagramian Street,
Room 10 [near the library]
375019 Yerevan, Armenia.

Բաքու

Թանկացումների պատճառաբանումներն անհիմն են

«Կառավարության հրամանագրով հացի եւ վառելիքի գների բարձրացումը հանգեցրեց այն բանին, որ ժողովրդի կենսամակարդակը կտրուկ իջավ», «Խաբար-սերվիս» գործակալության թղթակցին հայտարարեց «Գումմեթ» («Գործունեություն») կուսակցության նախագահ Ամիրխանլի Գյուլգաֆեքը: Նա նշեց, որ ճգնաժամային վիճակ է ստեղծվել ոչ միայն Բաքվում, այլեւ հանրապետության գյուղական շրջաններում: «Մենք պահանջում ենք, որ ամենակարճ ժամկետում կառավարությունը հացի եւ վառելիքի գները տասնապատիկ իջեցնի, իսկ ծերերին, մանուկներին, ընչազուրկներին եւ կարիքավորներին այդ ապրանքները տրվեն անվճար», ասաց նա: Գյուլգաֆեքի կարծիքով, գների բարձրացումը Հայաստանի դեմ ռազմական գործողությունների առկայությամբ արդարացնելու կաբինետի փորձերն անհիմն են: «Այդ պատերազմը ոչ այլ ինչ է, քան քաղաքական խաղ, որով շահագրգռված է Ադրբեջանի կառավարությունը», նշեց նա:

Սնարկ

Ուղղումները չանցան

Ադրբեջանի խորհրդարանի պետական շինարարության եւ իրավական քաղաքականության հանձնաժողովը չընդունեց քրեական օրենսգրքում ուղղումներ մտցնելու մասին նախագահի ներկայացրած նախագիծը: Մասնավորապես սուր քննադատության արժանացավ դասալքության եւ զինվորական ծառայությունից խուսափելու փաստերի մասին չհայտնելու համար քրեական պատասխանատվության կանչելու առաջարկությունը:

Սնարկ

Կրճատվում են փոխադրումների ծավալները

1993 թ. առաջին չորս ամիսների ընթացքում ԱՊՀ երկրներով ուղեւորների փոխադրումների ծավալները նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ կրճատվել են 20 տոկոսով: Այդ մասին Խաբար-սերվիսի թղթակցին հաղորդեց Ադրբեջանի «Ազատ Ավիա» տրանսպորտային ավիաընկերության տնօրեն Մախուդ Ասադովը: Նա նշեց նաեւ, որ նույն ժամանակահատվածի համեմատ արտասահմանյան փոխադրումների չափերն աճել են 500 տոկոսով:

Սնարկ

Տարեկան 5 հազար կմ հեռախոսային կաբել

Ադրբեջանի կապի նախարարությունը եւ թուրքական «Հոնբել կաբլո» ֆիրման պայմանագիր են կնքել Բաքվում «Ազեր Հոնբել Կաբլո» համատեղ ձեռնարկություն ստեղծելու մասին: Օտարերկրյա գործընկերը սարքավորում կմատակարարի, որի շնորհիվ հնարավոր կլինի տարեկան թողարկել 5 հազար կմ հեռախոսային կաբել: Հեռանկարում նախատեսվում է արտադրության ծավալներն ավելացնել մինչեւ 15 հազար կմ:

Սնարկ

Հանցագործությունների թիվը կրճատվել է

Անցյալ շաբաթ նախորդի համեմատ երկու անգամ կրճատվել է հանցագործությունների, այդ թվում կանխամտածված սպանությունների թիվը: Հանրապետության ՆԳՆ մամուլի ծառայության պետ Գյուլյամ Սաֆարովն նշեց, որ դա պայմանավորված է արտակարգ իրավիճակի ռեժիմով եւ բնակչությունից զենքն առգրավելու փաստերով:

Սնարկ

Կանանց հանրապետական խորհուրդը ս. թ. ապրիլի 24-ին, ժամը 12-ին հրավիրում է բոլոր ցանկացողներին Ազատության հրապարակ, որտեղից կսկսվի կանանց սգո երթը՝ ի հիշատակ մեր ժողովրդի՝ եղեռնի հին եւ նոր ժամանակների նահատակների:

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

digitised by A.R.A.R.@

ՀՀ

82 ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ԱՇԽԱՏՈՒՄ ԵՆ 62-Ը

ՀՀ Գերագույն խորհուրդն իր արտահերթ նիստում ապրիլի 20-ին հաստատեց ՀՀ 1993 թվականի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիրը, որտեղ կարեւոր տեղ է հատկացվում արդյունաբերությանը եւ որի աշխատանքից մեծապես կախված է ծրագրի կենսագործումը: Բոլոր միջոցները ձեռնարկվում են արդյունաբերական ձեռնարկությունների անխափան աշխատանքն ապահովելու համար: Թեեւ վառելիքաէներգետիկ ճգնաժամն իր արտացոլումներն է մտցնում ձեռնարկությունների աշխատանքում:

ՀՀ արդյունաբերության նախարարության համակարգի ձեռնարկություններից ապրիլի 20-ի դրությամբ կանոնավոր աշխատում են հիսունը: Քիչ չեն նաեւ այնպիսիք, որոնք անկանոն էներգամատակարարման պատճառով աշխատում են ընդհատումներով: Այդուհանդերձ, համակարգի ձեռնարկությունները տարեսկզբից թողարկել են 15 միլիարդ 196 միլիոն ռուբլու արտադրանք:

Չնայած էլեկտրաէներգիայի անկանոն մատակարարումներին, աշխատանքային ռիթմը պահպանել են «Լույս», «Շողակն», «Արմենմոնտոր», «Նաիրիտ» արտադրական միավորումները, ոսկերչական, «Քիմռեակտիվներ», «Վիտամին» եւ այլ ձեռնարկություններ:

Հանրապետության թեթեւ արդյունաբերության 82 ձեռնարկություններից աշխատում են 62-ը, այդ թվում կոշիկի, կարի, տրիկոտաժի, զորգագործական ձեռնարկությունները, հումք արտադրող գործարանները: Երբեմն ժամանակ առ ժամանակ աշխատել են Իջեւանի գորգագործական կոմբինատը, Արովյանի «Գառնի» կոշիկի, Երեւանի մի շարք ձեռնարկություններ, առաջ ապրիլ ամսից արդեն աշխատում են թեթեւ արդյունաբերության այնպիսի հսկաներ, ինչպիսիք են կոշիկի «Մասիս», կարի «Գառուն» եւ «Հայք», տրիկոտաժի «Անուշ» եւ «Տոսպ» արտադրական միավորումները, այլ ձեռնարկություններ: Գործում են նաեւ աղետի գոտում գտնվող մի շարք արտադրական միավորումներ եւ ֆաբրիկաներ:

Համակարգում ապրիլի սկզբից թողարկվել է 587 միլիոն ռուբլու կարվածքեղեն, կոշկեղեն, տրիկոտաժ, գորգեղեն, մանվածք եւ այլ արտադրանք:

«Հայանտառարդ» տարածքային արտադրական միավորման աշխատող ձեռնարկությունների թիվն ապրիլ ամսին ավելացել է կրկնակի: Արդեն աշխատում եւ արտադրանք են տալիս 16 ֆաբրիկաներ, որոնք առայժմ թողարկել են 15 միլիոն ռուբլու արտադրանք:

Աշխատում են «Հայտեղարդ» արդյունաբերատնտեսական արտադրական միավորման 25 ձեռնարկություններ: Սակայն մինչեւ օրս գրեթե չեն աշխատել աղետի գոտու ձեռնարկությունները, թեեւ օպերատիվ կառավարման հանրապետական շտաբն ապրիլի մեկից այդ ձեռնարկությունները գործարկելու թույլտվություն է տվել: Այդուհանդերձ, բոլոր նախադրյալները կան մինչեւ ամսվա վերջ 250 միլիոն ռուբլու արտադրանք թողարկելու համար:

«Հայարդշինանյութեր» պետական արտադրական միավորման ձեռնարկություններն ապրիլի 20 օրվա ընթացքում թողարկել են 110,8 միլիոն ռուբլու ցեմենտ, տարբեր կտրվածքի տուֆ քար, թեթեւ լցանյութ, ոչ հանքային նյութեր, երեսպատման սալիկներ, բյուրեղապակյա իրեր ավելի քան ամբողջ առաջին եռամսյակում: Միավորման համակարգում կանոնավոր աշխատել են Արարատի ցեմենտ-շիֆերի կոմբինատը, «Արթիկտուֆ», «Հայներուդ», «Հայմարմարգրանիտ», «Հայապակի» արտադրական ֆիրմաները, Արովյանի, Բաղրամյանի շինանյութերի կոմբինատները, այլ ձեռնարկություններ:

ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայություն

Կիեւ

Ռուս ֆիրմաներ փորձում են Ուկրաինան վերածել միջուկային աղբանոցի

Համախակի է դարձել արտասահմանից շրջակա միջավայրի համար վտանգավոր թունավոր եւ ուժեղ ներգործող նյութերի, այդ թվում ֆիզիկական թափոնների եւ երկրորդային ռեսուրսների պահեստներից վասորակ ապրանքների ներբերումը Ուկրաինայի տարածք: Այդ մասին ասվում է Ուկրաինայի պետական մաքսային կոմիտեի պաշտոնական հաղորդագրության մեջ:

Դրա տվյալների համաձայն, նման թափոնների գլխավոր մատակարարներն են գերմանական «Ռիմեքս» եւ «Գոնալորա» ֆիրմաները: Քիմիական արտադրության թափոնները եւ պիտանիության ժամկետները 8-15 տարի առաջ սպառած քիմիական նյութերը Ուկրաինայում ստացվել են Ռովնոյի «Պոդիլյա» եւ «Այյանս վեստ» մասնավոր ձեռնարկությունների, ինչպես նաեւ Նիկոլաեւ քաղաքի առեւտրային կառույցներից մեկի հասցեներով: Բեռների փոխադրումն իրականացնում էին Կիեւի, Լվովի, Խմելնիցկու ավտոձեռնարկությունները:

Բոլոր դեպքերում, նշվում է Ուկրաինայի մաքսային վարչության հաղորդագրության մեջ, հասցեատիրոջ գտնվելու վայրի, ներքին մաքսատներում փաստաթղթերը ձեւակերպելիս մաքսավորներին ապրանքի ստացման վայրի վերաբերյալ հավաստագրեր չեն տրվել, որով եւ պայմանավորված է եղել սանիտարահամաճարակաբանական ծառայությունների աշխատողների կողմից բեռի մանրակրկիտ զննության անհրաժեշտությունը: Թափոնների մատակարար արտասահմանյան ֆիրմաների հետ ուկրաինական ֆիրմաների պայմանագրերի մաքսանային ստուգումը վկայում է, որ ուկրաինական կողմն այդօրինակ «ապրանքի» դիմաց ոչ միայն չի վճարում, այլեւ նույնիսկ լրավճար է ստանում: Իսկ հետագա խնդիրը հայտնի է. անենկատ կերպով դա թաղել Ուկրաինայի տարածքում:

Պետական մաքսային կոմիտեն այդ վտանգավոր միտումի մասին պաշտոնապես տեղեկացրել է Ուկրաինայի ներքին գործոց եւ շրջակա բնական միջավայրի պահպանության նախարարություններին:

Արմենպրես-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

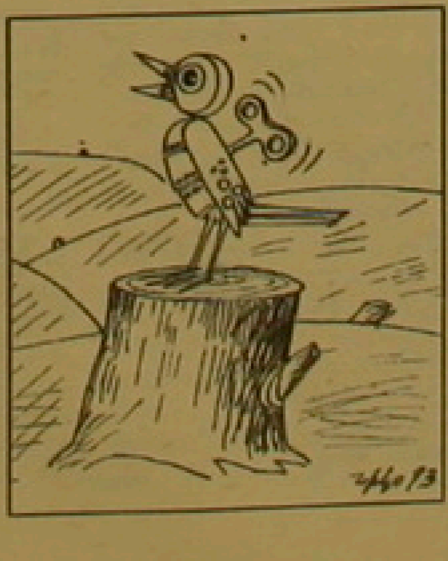

Մոսկովյան

Աղետի գոտու բնակիչների բողոքը

Երեկ խմբագրություն եկավ ժամանակավորապես Երեւանի «Նաիրի» հյուրանոցում տեղավորված աղետի գոտու մի բնակիչ եւ խնդրեց հրապարակել նույն հյուրանոցում բնակվող 80 մարդու ստորագրած նամակը՝ ուղղված Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին, Գերագույն խորհրդի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանին, վարչապետ Հրանտ Բագրատյանին, գլխավոր դատախազ Արտավազդ Գեւորգյանին եւ արհմիությունների կոնֆեդերացիայի նախագահ Մարտին Հարությունյանին:

Նամակի հիմնական բովանդակությունը հետեւյալն էր. հաշվի առնելով, որ ինչպես ժամանակին դեռեւս փոխվարչապետ Հրանտ Բագրատյանը, այնպես էլ լրատվական տարբեր աղբյուրներ բազմիցս տեղեկացրել են, թե աղետի գոտում եւ մասնավորապես Գյումրիում շինարարությունը գրեթե սառեցված է, եւ մոտ 32 հազար գյումրեցի ընտանիքներ ստիպված կլինեն բնակարանի սպասել առնվազն մի քանի տասնամյակ, ինչպես նաեւ այն, որ «Նաիրի» հյուրանոցի տնօրինությունը պահանջում է կամ վճարել իր կողմից սահմանված վարձը, կամ հեռանալ, նամակի հեղինակներն ստեղծված իրավիճակից դուրս գալու իրենց ելքն են առաջարկում, ըստ որի նպատակահարմար է. առաջինը՝ աղետի գոտու ընտանիքներին միանվագ վճարել իրենց հասանելիք բնակարանների արժեքը շուկայական գներով եւ հանել աղետյալների ցուցակից, երկրորդ՝ մինչ այդ իրենց հատկացնել Երեւանի ժամանակավոր բնակչի կարգավիճակ, ինչը հնարավորություն կտա լուծել աշխատանքի անցնելու կամ գործազուրկ համարվելու խնդիրը, եւ երրորդ՝ գրավոր հյուրանոցային վարձավճար ձեւակերպել որպես ժամանակավոր հատկացված բնակտարածություն եւ դրա դիմաց բնակվարձի եւ կոմունալ ծախսերի գանձումը կատարել Երեւանում գործող պետական բնակելի ֆոնդի գնացուցակների համաձայն:

Մի խոսքով, ցավոտ խնդիր՝ հար եւ նման նույն շարքի բազմաթիվ խնդիրներին: Հուսանք, որ «Նաիրի» հյուրանոցում տեղավորված 80 բնակիչների հարցն այնուամենայնիվ ինչ-որ կերպ կլուծվի, որից հետո թեթեւացած շունչ կքաշեն ինչպես աղետի գոտու ընտանիքները, այնպես էլ հյուրանոցի տնօրինությունը:

«Ազգ»

Թաշքենդում տեղի ունեցավ Համաշխարհային բանկի եւ Միջազգային վալյուտային հիմնադրամի անդամների հանդիպումը, որին մասնակցեցին նաեւ Վրաստանի ներկայացուցիչները: Հանդիպմանը քննարկված հարցերից մեկն էր Վրաստանի տնտեսական վիճակը եւ նրան ֆինանսական օգնություն ցուցաբերելու անհրաժեշտությունը: Ֆրանսիական կողմը խոստացավ աջակցել ԵԴ կողմից Վրաստանին տրամադրվող վարկերի պայմանները մեղմացնելու եւ նոր վարկեր ստանալու գործում:

Նոյան

Հայտարարություն

«Մոդուս» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը կազմակերպում է աճուրդ-վաճառք: Աճուրդի կհանվեն արտասահմանյան արտադրության ռադիոսարքավորումներ, գեղանկարներ, գորգեր, զարդեր, ինչպես նաեւ մեծ պահանջարկ ունեցող ապրանքներ:

- Աճուրդից գոյացած շահույթի 50 տոկոսը կհատկացվի զոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին:
- «Արախ» էստրադային համույթը եւ «Ջվարթնոց» ժամանակակից պարերի խումբը ձեզ հաճելի ժամանց են խոստանում:
- Աճուրդը տեղի կունենա Աբովյանի «Մխիթար» հյուրանոցում, 1993 թ. մայիսի 1-ին, ժամը 14-ին:

Մուտքի տոմսերը վաճառվում են «Մխիթար» հյուրանոցի ադմինիստրացիայում:

Հայաստանի Ամերիկյան համալսարան

Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանը (ՀԱՀ) կազմակերպում է դասընթաց «Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ» թեմայով:

Ներածական դասընթացը կծանոթացնի տնտեսական հարաբերությունների սկզբունքներին: Այն կներառի երեք հիմնական բաժին.

- Կննարկվեն առաջարկի եւ պահանջարկի մեխանիզմները եւ նրանց ազդեցությունը համաշխարհային արտադրանքի եւ դրանց արժեքի վրա: Կխոսվի ֆինանսական եւ դրամային քաղաքականությունների կիրառման եւ տնտեսության կայունացման հարցերում նրանց ունեցած դերի մասին:
- Միջազգային դրամային համակարգ: Հակիրճ կներկայացվի միջազգային դրամային համակարգի պատմությունն ու նրա հետագա զարգացումը, ուսումնասիրությունը թեւեռելով դրամային համակարգի վերաբերյալ առաջարկվող բարեփոխումների վրա: Կներգրավվեն վճարումների բալանսների կարգավորման մեխանիզմներն ու քաղաքականությունը, դոլլարի եւ այլ ռեզերվային ունեցվածքի դերը, փոխանակման տարիֆների, դրամային գոտիների, ֆինանսական շուկաների, միջազգային պարտքերի եւ Միջազգային դրամային ֆոնդի վերաբերյալ թեմաները:
- Միջազգային առեւտուր եւ ներդրում: Կխոսվի միջազգային արտադրանքի եւ փոխանակման մասին, այդ թվում նոր դասական տեսության եւ առեւտրի բնույթը մեկնաբանող այլ տեսությունների մասին: Կշոշափվեն առեւտրային քաղաքականության, պրոտեկցիոնիզմի թեմաները, ինչպես նաեւ կտրվեն առեւտրում բանակցությունների, առեւտրի եւ սակագների ընդհանուր համաձայնագրի, համախողների, ընկերությունների եւ միջազգային ընկերությունների վերաբերյալ որոշ տեղեկություններ:

Ելնելով վերը նշված բաժիններում արծարծված սկզբունքներից, փորձ կարվի բացատրել Հայաստանում ընթացող տնտեսական գործընթացները եւ Հայաստանի տնտեսական զարգացման հեռանկարը:

Դասախոսությունները կանցկացվեն մայիսի 18-ից հունիսի 8, 1993, երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերին, երեկոյան ժամը 6.00-9.00:

Դասախոսությունները կընթանան անգլերեն, միաժամանակյա թարգմանություն ապահովվում է:

Դասախոսությունների մուտքի արժեքը 200 ռուբլի է:

Լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար կարող եք զանգահարել Հայաստանի Ամերիկյան համալսարան 27-33-70 հեռախոսահամարով:

Մեր հասցեն է՝ 375019, Մարշալ Բաղրամյան պողոտա 40:
Հայաստանի Ամերիկյան համալսարան

Դիմումները 1993-1994 թվականի համար ընդունվում են մինչեւ մայիսի 15-ը: Անգլերենի քննությունը կանցկացվի մայիսի 22-ին:

The Americian University of Armenia

Applications deadline for the 1993-1994 school year is May 15. English exam will be administered on May 22, 1993.

Կարճ

ԱՊՀ եռկողմանի տրանսպորտի խորհրդի նիստը

Մայիսի 27-28-ին Տաշքենդում տեղի կունենա Համագործակցության անդամ պետությունների, ինչպես նաեւ Վրաստանի, Ադրբեջանի եւ Մերձբալթյան հանրապետությունների երկաթուղային տրանսպորտի խորհրդի 8-րդ նիստը: Այդ մասին ՌԴՍ գործակալության թղթակցին հաղորդեցին Միջինասիական երկաթգծի վարչությունում: Հանդիպման ընթացքում կքննարկվեն միասնական տնտեսական տարածության շրջանակներում երկաթուղային փոխադրումների համաձայնեցման եւ տրանսպորտա-տնտեսական կապերի զարգացման հարցերը:

Նոյան

1993 թվականը տարեց մարդկանց եւ սերունդների համերաշխության տարի

ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայությունից հայտնեցին, թե ելնելով Եվրոպայի տնտեսական ընկերակցության նախարարների խորհրդի որոշումից, ըստ որի 1993 թ. հայտարարվել է տարեց մարդկանց եւ սերունդների համերաշխության տարի, ՀՀ կառավարությունն ապրիլի 21-ի իր որոշմամբ 1993 թ. Հայաստանում հայտարարել է տարեց մարդկանց եւ սերունդների համերաշխության տարի: Այդ կապակցությամբ ստեղծվել է հանձնաժողով՝ Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարար Աշոտ Եսայանի գլխավորությամբ: Հանձնաժողովին հանձնարարված է երկշաբաթյա ժամկետում կազմել տարեց մարդկանց եւ սերունդների համերաշխության տարվա անցկացման միջոցառումների ծրագիր: ■

Եկող ձմռանը դասերը չեն ընդհատվի

Օրեր առաջ ՀՀ Գերագույն խորհուրդն իր որոշմամբ Հանրապետության գործադիր բարձրագույն իշխանությանը պարտադրեց 1993-94 թթ. ուսուցման ապահովել դպրոցների ջեռուցումը: Այս կապակցությամբ լուսավորության նախարար Հայկ Ղազարյանը հայտնեց, թե այդ ուղղությամբ կառավարությունում արդեն երկու ամիս է, ինչ համապատասխան աշխատանքներ են տարվում: Ապրիլի 24-ին նախատեսվում է խնդրի վերջնական լուծումները ճշգրտող խորհրդակցություն անցկացնել: Իսկ ընդհանուր առմամբ արդյունաբերությունը ղեկավարող նախարարություններն արդեն համաձայնել են, որ իրենց ենթակայության տակ գտնվող ձեռնարկությունները հովանավորեն դպրոցներին, տրամադրեն վառելիք եւ վառարաններ: Այն կրթօջախները, որոնց բախտն այս հարցում չի բերի, անհրաժեշտ ֆինանսավորումը կստանան կառավարությունից:

Հ. Պ.

Ստեփանակերտ

Լուծվել է ջրի խնդիրը

Ստեփանակերտ, 21 ապրիլ, Սնարք: Լեռնային Ղարաբաղի մայրաքաղաքի ջրի մատակարարման արտակարգ խնդիրն այսօր ամբողջությամբ լուծվել է: Այդ մասին Սնարքի թղթակցին հայտարարեց ԼՂՀ բնակ-կոմունալ տնտեսության արտադրական միավորման գլխավոր տնօրեն Ամիկ Ավանեսյանը: Նրա խոսքերով, պաշարման պայմաններում կարճ ժամանակում շահագործման են հանձնվել խմելու ջրի հիմնական աղբյուրները, այդ թվում 13 արտեզյան ջրհոր: Առավել եւս, սկսվում են աղբերացանցիների կողմից պայթեցված Հայքալիի հիմնական ջրատարի եւ գծման կայանի վերականգնողական աշխատանքները, ինչը թույլ կտա ավելացնել խմելու ջրի ծավալները եւս 50 տոկոսով: Ընդ որում, մեր էներգետիկ ճգնաժամի պատճառով շեշտը դրվում է լեռնային աղբյուրների լիակատար օգտագործման վրա, որտեղից ջուրն ինքնահոսով հասնում է քաղաք: ■

digitised by A.R.A.R.@

Եվրոպա

ԲՈԼՈՐԸ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ, ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐՆ ԱՎԵԼԻ ՈՒԺԵՂ

Ինչու է այդքան օգտակար արեւմտաեվրոպական երկրների տնտեսության ինտեգրացիան

Այս տարվա հունվարի 1-ին սկսվեց եվրոպական համայնքի երկրների պաշտոնական անցումը դեպի միացյալ ներքին շուկա: Դա նշանակում է, որ նրա ներսում տեղի է ունենալու ապրանքների, կապիտալի, ծառայությունների, բանվորական ուժի ազատ տեղափոխում: Արտաքուստ տեղի ունեցածի մասին կարելի է դատել 12 երկրների սահմանների վրա մաքսային եւ սանիտարական պահակակետերի վերացումով: Տարվա սկզբից անհետացան այն ցուցանակները, որոնք ավտոֆուրգոնների վարորդներին պարտավորեցնում էին մաքսատուն ներկայացնել բեռների անցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթեր: Սահմանային ավտոկանգառներում անտեր դատարկ է, որտեղ մաքսային ստուգման համար կուտակվում էին մեծ հերթեր:

Ճիշտ է, չի կարելի ասել, թե մաքսատները դադարեցին գոյություն ունենալուց: Սահմանամերձ շրջաններում այժմ երբեւեկում են «թռուցիկ բրիգադները», որոնք ուզածդ պահին կարող են կանգնեցնել ավտոմեքենան եւ ստուգել, թե ինչ բեռներ են տեղափոխվում: Սակայն այդ ջոկատները կազմում են նախկին մաքսատան 64 հազարանոց աշխատակիցների բանակի միայն չնչին մասը, որոնց մեծամասնությունն այժմ յուրացնում է այլ մասնագիտություններ:

Համայնքում ապրող յուրաքանչյուր մարդու համար միացյալ շուկայի ստեղծումը նշանակում է, որ նա իրավունք ունի բացել բանկային հաշիվ եւ վարկ 12 երկրների ուզածդ բանկում եւ դառնալ օտարերկրյա ապահովագրական ընկերության հաճախորդ: Սակայն ամենակարեւորը թերեւս այն է, որ ցանկացողը կարող է աշխատանք ստանալ ոչ միայն այն երկրում, ուր բնակվում է, այլեւ ԵՀ այլ պետություններում: Դրա համար անհրաժեշտ է երեք ամսվա ընթացքում միայն գրանցվել տեղական իշխանություններում եւ փաստաթուղթ ներկայացնել ապահովագրման եւ գոյության պահպանման համար միջոցների մասին: Ընդ որում, օրինակ, իտալացի բժիշկը չպետք է հոգա, որ իր դիպլոմը չի անցնում, ասենք, Ֆրանսիայում: Այժմ եվրոպական համակցության երկրների միջեւ գոյություն ունի բարձրագույն կրթության մասին դիպլոմների ճանաչման փոխադարձ համակարգ:

Այսպիսով, միասնական շուկայի ստեղծումը դառնում է իրողություն: Աստիճանաբար կյանքում կիրառվում է այն, ինչը նախատեսված էր դեռ 80-ական թվականների կեսերին: Հենց այն ժամանակ եվրոպական համակցության միասնական ներքին շուկայի ծառայության ղեկավար Ուիլյամ Մարտինը լրագրողներին հայտնեց,* որ եվրահամայնքում առաջ եկան լուրջ տնտեսական դժվարություններ, որոնք հնարավոր չէր լուծել առանձին-առանձին: Միայն բանվորական ուժի, կապիտալների ազատ փոխադրումը հնարավորություն տվեց կրճատել գործազրկությունը, ավելացնել ներդրումները համակցության բոլոր երկրներում: «Մենք համոզված ենք, որ ճիշտ ուղու վրա ենք, ասում է Ու. Մարտինը, երբ համոզվեցինք, որ համակցության երկրներում ներդրումներն աճում են: Դա նշանակում էր, որ միացյալ շուկայի գաղափարը հետաքրքրեց գործարար աշխարհին»:

> **ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԸ ԹՎԵՐՈՎ**
>
> *Մասնակից երկրներ* - 12 (Բելգիա, Գերմանիա, Դանիա, Իռլանդիա, Իսպանիա, Իտալիա, Լյուքսեմբուրգ, Հունաստան, Մեծ Բրիտանիա, Նիդեռլանդներ, Պորտուգալիա, Ֆրանսիա)
>
> *Բնակչությունը* - 345 միլիոն մարդ
>
> *Տարածքը* - 2.4 միլիոն քառակուսի կմ
>
> *Բնակչության մեկ շնչին ընկնող եկամուտը* - 17.5 հազար ամերիկյան դոլար տարեկան:

Թերեւս սխալ կլիներ համարել, որ միացյալ շուկայի ստեղծումը միանգամից կփոխի համակցության երկրների այժմյան տնտեսական իրավիճակը: Եվրոպական համակցության հանձնաժողովի կանխատեսումների համաձայն, այս տարի ԵՀ ներում արդյունաբերական արտադրության զարգացման թափը ավելի ցածր կլինի, քան ենթադրվում էր, կաճի արժեզրկումը, մոտավորապես 11.2 տոկոս կկազմի գործազրկության մակարդակը: Անշուշտ, որոշակի դժվարություններ կառաջանան վերջերս ԱՄՆ-ի վարչակազմի ձեռնարկած միջոցառումների, հատկապես համակցության երկրներից պողպատի ներմուծման հետ կապված սահմանափակումների հետ:

Բացի դրանից, միացյալ շուկայի բոլոր խնդիրները չէ, որ լուծվել են: Բաց է մնում անձնագրային հսկողության հարցը համակցության ներքին սահմաններում: Այստեղ խոսքը գնում է ԵՀ մեջ չմտնող այն երկրների քաղաքացիների մասին, որոնք ճամփորդում են համակցության մի երկրից մյուսը: Առայժմ Անգլիան, Իռլանդիան եւ Դանիան հրաժարվում են վերացնել անձնագրային հսկողությունը այդ քաղաքացիների նկատմամբ, երկյուղելով նախ եւ առաջ անլեգալ ներգաղթի աճից: Շենգենյան համաձայնությունը ստորագրած մնացած 9 պետությունները հետաձգել են անձնագրային հսկողության վերացումը ներքին սահմաններում մինչեւ 1993 թ. հուլիսի 1-ը, սպասելով ավելի վճռական միջոցների ընդունմանը, որոնք ուղղված են հանցագործության եւ թմրադեղերի անօրինական ներմուծման դեմ: Սակայն, ամեն դեպքում, անձնագրային հսկողությունը կպահպանվի համակցության երկրների սահմաններն անցնող այն երկրների քաղաքացիների համար, որոնք չեն մտնում ԵՀ մեջ:

Այնուամենայնիվ, չնայած չլուծված խնդիրներին, գլխավորն արված է: Պայմաններ են ստեղծվել ընդհանուր առաջընթացի համար: Այժմ կարեւոր է, ինչպես գտնում է Ու. Մարտինը, մտածված կերպով զբաղվել միացյալ շուկայի կատարելագործմամբ, տրամաբանորեն համոզելով նրա առավելությունների մեջ կասկածողներին: Եթե կարելի է այսպես ասել, եկել է դիտելու, վերլուծության պահը, որի ընթացքում եվրոպական համակցության հանձնաժողովը կհետեւի, թե ինչպես է գործում միացյալ շուկան, արդյոք առանձին երկրների օրենսդրությանը չի՞ հակասում նրա ստեղծման ընդհանուր կոնցեպցիան: Ընդ որում, չափազանց կարեւոր է խուսափել որեւէ կոնֆլիկտային երեւույթներից:

Ու. Մարտինը գտնում է, որ բոլորովին անհիմն են այն մտավախությունները, որ ստեղծելով միացյալ շուկա, Արեւմտյան Եվրոպան դրանով ցանկանում է առանձնանալ մնացյալ աշխարհից: Ընդհակառակը, միայն շնորհիվ հզոր համակցության, որը միավորում է 340 միլիոն քաղաքացիներ, հնարավոր կլինի արդյունավետ օգնություն ցուցաբերել այլ պետություններին:

Եվրոպայի այլ երկրներ էլ են ուզում մտնել ԵՀ-ի մեջ: Փետրվարին Բրյուսելում տեղի ունեցան բանակցություններ Ավստրիայի, Շվեդիայի եւ Ֆինլանդիայի անդամակցության հնարավորության մասին, որոնց հետագայում կարող է միանալ նաեւ Նորվեգիան: Բանակցությունները կշարունակվեն ամբողջ տարվա ընթացքում: Եթե 1995 թ. Ավստրիան, Շվեդիան, Ֆինլանդիան եւ Նորվեգիան դառնան համակցության անդամներ, ԵՀ-ի պետությունների բնակչությունը կավելանա 7.3 տոկոսով, իսկ ընդհանուր տարածքի մակերեսը՝ 53 տոկոսով: Այսպիսով, գրեթե ամբողջ Արեւմտյան Եվրոպան կդառնա միացյալ շուկա:

Ըստ ռուսական մամուլի

Ռուսաստան

Դրամավարկային քաղաքականությունը կբարելավվի 1994 թ.

Սանկտ Պետերբուրգում անցկացվող միջազգային բանկային կոնգրեսի աշխատանքի առաջին օրը, մամուլի ասուլիսում Ռուսաստանի կենտրոնական բանկի նախագահ Վիկտոր Գերաշչենկոն համաձայնեց ասուլիսը բացած քաղաքագլխի առաջին տեղակալ Դմիտրի Սերգեեւի այն կարծիքին, որ Ռուսաստանում անհնար է բարեփոխումներ անցկացնել առանց բանկային համակարգի բնականոն գործունեության:

Ռուսաստանի կենտրոնական բանկի տնօրենը չխորացավ իշխանության տարբեր ճյուղերի հետ իր գերատեսչության փոխհարաբերությունների բարդությունների մեջ եւ շատ նրբանկատ ձեւով ընդգծեց երկրում բարեփոխումներ նախաձեռնողների պատասխանատվությունը, արտահայտվելով ընդունվող որոշումների հետեւանքների կանխատեսման եւ հստակ կողմնորոշիչների օգտին: Վիկտոր Գերաշչենկոն համաձայնեց այն կարծիքին, որ ժողովրդական տնտեսության բարեփոխումն անհնար է առանց բանկային համակարգի բարեփոխման, եւ ափսոսանք հայտնեց այն առնչությամբ, որ սպասարկումների որակն ակնհայտորեն հետ է մնում երկրում բանկային հաստատությունների հարաճուն թվից:

Չժխտելով ընդհանուր իրավիճակի վրա կենտրոնական բանկի ազդեցությունը, երկրի գլխավոր բանկատը վստահություն հայտնեց, որ ներկայիս դժվարությունները եւս կհաղթահարվեն ճիշտ այնպես, ինչպես անցյալ տարի հաջողվել էր հաղթահարել կանխիկ դրամի ճգնաժամը, որը նա անվանեց արհեստական եւ վիճահարույց: Խոսելով անմիջականորեն կոնգրեսի մասին, Վիկտոր Գերաշչենկոն հատկապես նշեց տեխնիկական օգնություն ցույց տալու արեւմտյան բանկերի պատրաստակամությունը եւ հայտարարեց, որ արդեն ապրիլին կհաջողվի երկրում բանկային հաշիվների փոխանցման ժամկետը կիսով չափ կրճատել: 1994 թ., նրա խոսքերով, մենք կլուծենք հիմնական խնդիրը, որը կապված է նպատակահարմար դրամավարկային քաղաքականության վարման հետ, եւ բանկային հաջորդ կոնգրեսը կանցնի միանգամայն ուրիշ մթնոլորտում:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Գործուղում

Բոննում գտնվող քաղաքական հետազոտությունների Գուստավ Շտրեզեմանի ինստիտուտի հրավերով նախկին Խորհրդային Միության հանրապետությունների 10 խորհրդարանական թղթակիցներից կազմված մեր խումբը մարտի 21-ին մեկնեց Գերմանիա՝ ծանոթանալու պառլամենտարիզմի խնդիրներին:

Խմբում ընդգրկված էին Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Լատվիայի, Լիտվայի եւ Հայաստանի ներկայացուցիչները: Ռուսաստանը ներկայացնում էին «Ինտերֆաքս» գործակալության, «Մոսկովսկիյե Նովոստի» շաբաթաթերթի, «Սեգոդնյա» եւ «Մոսկովսկի կոմսոմոլեց», Պետերբուրգի «Նեվսկայա վրեմյա» եւ «Սանկտ Պետերբուրգսկիյե վեդոմոստի» թերթի թղթակիցները: Լատվիայից եկել էին «Դիենա», իսկ Լիտվայից «Ռեսպուբլիկա» թերթերի լրագրողները, Կիեւից՝ հեռուստատեսության մեկնաբանը:

Սեմինարի հիմնական նպատակն էր ոչ միայն ծանոթանալ Գերմանիայի քաղաքական կյանքին, նրա ղեկավար մարմինների աշխատանքին, խորհրդարանական թղթակիցների պարտականություններին ու նրանց աշխատաոճին, այլեւ անդրադառնալ մեր հանրապետություններում տիրող իրավիճակին:

Սեմինարի կազմակերպիչները, հանձինս նրա ղեկավար Գերհարդ Դուդեի, ամենայն պատասխանատվությամբ մշակել էին այնպիսի հագեցած ծրագիր, որը հնարավորություն տվեց առավելագույնս ծանոթանալ այսօրվա Գերմանիայի քաղաքական համակարգին:

Գերմանիայի հետ ծանոթացումը սկսվեց 16 հողերից մեկի՝ Սաքսոնիայի երաժշտական քաղաք Լայպցիգից: Քաղաքապետարանի մամուլի քարտուղար Ռայհարդ Ռոզեն ծանոթացնելով քաղաքի անցյալին, ասաց, որ այժմ բյուջեի 9 տոկոսը տրամադրվում է մշակույթին: Քաղաքի ամենամեծ խնդիրը գործազրկությունն է, թեեւ Լայպցիգը հայտնի է որպես ծառայությունների քաղաք եւ մեծ տեղ է տալիս տոնավաճառներին, ինչը որ պետք է թեթեւացներ այս խնդրի լուծումը:

Բայց ոչ միայն Սաքսոնիան, այլեւ նախկին Գերմանիայի Դեմոկրատական Հանրապետության մյուս հողերը, որոնք միավորվել են ԳՖՀ-ին, ունեն գրեթե միանման խնդիրներ, դրանց լուծման համար օգտագործվում են ոչ միայն տեղական, այլեւ ֆեդերալ միջոցները:

Առաջին լուրջ եւ ներկայացուցչական հանդիպումը տեղի ունեցավ Սաքսոնիայի մայրաքաղաք Դրեզդենի լանդթագում, ուր հավաքվել էին տարբեր պատգամավորական-կուսակցական խմբակցությունների ղեկավարներ եւ նաեւ հողային լանդթագի նախագահ Էրիխ Իլտգենը: Այստեղ մինչեւ հիմա հիշում են Գորբաչովին, որը մեծ դեր խաղաց Գերմանիայի միավորման խնդրում եւ այն կլոր սեղանները, որոնք անցման շրջանում ծառայեցին որպես «ժողովրդավարության դարբնոցներ»: Անշուշտ, նոր խորհրդարանի ձեւավորմանը նպաստեց ոչ միայն 1945 թվականից առաջ եղած փորձը, այլեւ արեւմտյան հողերի ձեռքբերումները: Մեր զրույցի ընթացքում Սաքսոնիայի խորհրդարանում մեծամասնություն կազմող քրիստոնեա-դեմոկրատական միության կուսակցության խմբակցության ղեկավար պրն. Գոլյաշը նշեց, որ ՔԴՄ-ն ունենալով մեծ թվով պատգամավորներ, ամենեւին չի ձգտում ընդունել դոգմատիկ որոշումներ: Ընդհակառակը, բոլոր հաջողությունների եւ ձախողումների համար պատասխանատու է իրենց կուսակցությունը:

Սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության ներկայացուցիչ պրն. Կունկելը խոստովանեց, որ իրենք էլ նոր են սովորում պառլամենտարիզմի կանոնները, թե ինչպես պետք է օրենքներն ընդունել կամ ընտրել կառավարություն: Իսկ լիբերալ-դեմոկրատների ներկայացուցիչ պրն. Հիլշերը նշեց, որ իրենց կուսակցությունը յուրօրինակ դիրք է զբաղեցնում. երբ Բոննում՝ Բունդեսթագում նրանք գտնվում են աջ կոալիցիայում, ապա Դրեզդենի խորհրդարանում նրանք ընդդիմության շարքերում են: Ընդ որում, ֆեդերալ խորհրդարանում կուսակցության բոլոր անդամներն արեւելյան հողերից են: Որպես վառ օրինակ նշվեց Դիտրիխ Գենշերի անունը, որը լինելով լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության անդամ, մեծ դեր է խաղացել Գերմանիայի վերամիավորման հարցում: Ի դեպ, գերմանական Արեւմուտքի եւ Արեւելքի խնդիրը առաջին անգամ արծարծվեց այստեղ, երբ մեր զրուցակիցները նշեցին, որ Արեւմուտք-Արեւելք վեճը սուր է, քան կուսակցությունների պայքարը: Մինչեւ անգամ դեմոկրատական սոցիալիզմ կուսակցության ներկայացուցիչ պրն. Բարտելտը նշեց, որ թեեւ Արեւելյան Գերմանիայում բյուջեի յուրաքանչյուր երկրորդ մարկը Արեւմտյան մասից է, սակայն պետք չէ անընդհատ պետությունից դրամ պահանջել: «Արեւելյան գերմանացիները հպարտ են, եւ նրանց նպատակն է ստեղծել գործող սոցիալական եւ տնտեսական համակարգ», ասաց նա:

Արտաքին քաղաքականության հարցերում խորհրդարանը մեծ ակտիվություն հանդես չի բերում, այն թողնելով ֆեդերատիվ մարմինների իրավասությանը: Մինչդեռ, օրինակ, Հյուսիսային Ռեյն-Վեստֆալիայի խորհրդարանում, ուր մենք եղանք հետագայում, նշեցին, որ նույնքան ակտիվությամբ քննարկվում են նաեւ արտաքին քաղաքականությանը վերաբերող հարցեր:

Հետաքրքիր եւ ուսանելի (հատկապես մեր ԳԽ մամուլի կենտրոնի համար) տեղեկություններ ստացանք Սաքսոնիայի խորհրդարանի մամուլի կենտրոնի լրագրողների հետ հանդիպումից: Այստեղ հրապարակում են ամենօրյա տեղեկագիր հողի քաղաքական իրավիճակի վերաբերյալ, ամենամսյա թերթ «Լանդթագի կուրյեր»: Լրագրողներին, ինչպես մեզ մոտ, չեն թողնում խորհրդարանի փակ նիստերին կամ պատգամավորական խմբակցությունների խորհրդակցություններին: Սակայն լինում են բացառիկ դեպքեր, երբ լրագրողները ոչ միայն մասնակցում, այլեւ անհրաժեշտ տեղեկություններ են ստանում պատգամավորներից: Ընդհանրապես, Սաքսոնիայում լրագրողներն ստանում են Արեւմտյան հողերի իրենց գործընկերների աշխատավարձի 70 տոկոսի չափով, բայց հաստիքային լրագրողները համարվում են ամենաբարձր վարձատրվող խավերից մեկը: Թեեւ այստեղ էլ որոշակի տարբերություն կա. թերթերի թղթակիցներն ավելի քիչ են ստանում, քան ռադիոյի եւ հեռուստատեսության աշխատակիցները:

Բոնն. Գուստավ Շտրեզեման ինստիտուտ

Գուստավ Շտրեզեմանի անվան ինստիտուտը, ուր մենք անցկացրինք մեր սեմինարը, հիմնադրվել է 1951 թվականին: Ինստիտուտը որեւէ կուսակցության չի պատկանում, անկախ միավոր է: Իհարկե, ստանում է նաեւ պետության ֆինանսական աջակցությունը որեւէ ծրագրի իրականացման համար: Օրինակ, ինստիտուտի տարեկան 100 ծրագրերից 3-ը, որոնց մեջ էր մտնում նաեւ մեր սեմինարը, ֆինանսավորում է մամուլի ֆեդերալ վարչությունը: Ինստիտուտում հիմնականում աշխատում են 7 դասախոսներ, բայց անհրաժեշտության դեպքում տարբեր ծրագրերի առիթով դրսից հրավիրվում են մասնագետներ:

Ինստիտուտը ղեկավարում է 24 անդամներից բաղկացած ակումբը: Երիտասարդ դասախոսներ Գերհարդ Դուդեն եւ Ռալֆ Ռոզեն, որոնք վարում էին մեր սեմինարը, տիրապետում էին մի քանի լեզուների, այդ թվում նաեւ ռուսերենին եւ աշխատում էին մեզ ծանոթացնել ոչ միայն Գերմանիայում առկա պատ-

digitised by A.R.A.R.@

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. «ՊԱՐՏՎԱԾ» ԵՐԿՐԻ ԴԱՍԵՐԸ

կամ թե ինչպես են պատժում անկարգապահ պատգամավորներին

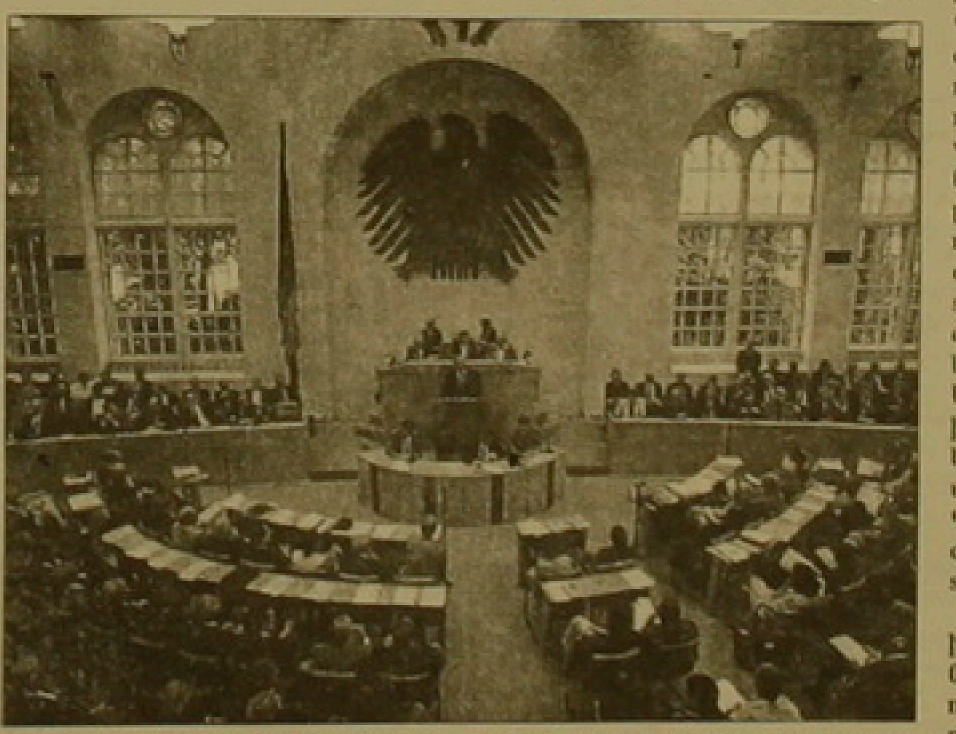

տոնական տեսակետներին, այլեւ ընդդիմության ներկայացուցիչների դիրքորոշումներին:

Բունդեսթագը՝ «ջրամատակարարման շենքում»

Բունդեսթագի հետ ծանոթությունը սկսվեց Քրիստինա Լեւինի դասախոսությունից: 662 պատգամավոր ունեցող խորհրդարանն ընտրվում է 4 տարին մեկ, կուսակցական ցուցակներով (328 տեղ) եւ այդքան էլ հողային ցուցակներով:

Այժմ ԳՖՀ խորհրդարանում 328 տեղ զբաղեցնում են քրիստոնեա-դեմոկրատական միությունը, քրիստոնեա-սոցիալիստական միությունը (երկու կուսակցություն կազմում են մեկ պատգամավորական խումբ), 239 տեղ սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցությունը, 79 տեղ՝ լիբերալ դեմոկրատները: Սրանք այն կուսակցություններն են, որոնք ստացել են ձայների 5 տոկոսից ավելին, ինչը պարտադիր է կուսակցությունների համար: Բայց եւ 17 տեղ տրվել է Դեմոկրատական սոցիալիզմի կուսակցությանը (նախկին ԳԴՀ-ից) եւ եւս 6 տեղ կանաչներին եւ Միություն-90 խմբին:

Նոր կազմավորված խորհրդարանի առաջին նիստում ընտրվում է նախագահ: Այժմ ԳՖՀ-ի 12-րդ խորհրդարանի նախագահն է դոկտոր պրոֆեսոր Ռիտա Զյուսմութը: Նա ունի 4 տեղակալներ, որոնցից երկուսը ներկայացնում են ընդդիմությունը: Երկրորդ նիստում ընտրվում է ֆեդերալ կանցլերը, որը ՔԴՄ/ՔՍՄ-ի ներկայացուցիչ Հելմուտ Քոլն է: Նա էլ կազմում է կառավարություն, որի մեջ կարող են մտնել նաեւ պատգամավորներ: Բացի նրանից, ոչ ոք իրավունք չունի նախարարներ հանել: Այնուհետեւ ընտրվում են մոտ 24 մշտական կոմիտեներ, յուրաքանչյուր պատգամավոր ներկայացված է առնվազն 1 կոմիտեում: Ընդդիմությունը նույնպես ներկայացված է բոլոր կոմիտեներում:

Բունդեսթագում պատգամավորները երկուշաբթի օրերին աշխատում են խմբակցություններում եւ քննարկում շաբաթվա ծրագրերը: Երեքշաբթին աշխատանքային խմբերի նիստի օրն է, իսկ չորեքշաբթին՝ կոմիտեների: Այդպիսով, յուրաքանչյուր պատգամավորի հնարավորություն է տրվում կառավարության առջեւ 2 հարց բարձրացնել: Հինգշաբթին եւ ուրբաթը խորհրդարանի նիստերի օրերն են: Այն նիստերին, որոնց պատգամավորները չեն գալիս, նրանց փոխարեն աշխատում են փորձագետները:

Օրենքներն ընդունվում են մեծամասնությամբ, ոչ թե էլեկտրոնային համակարգի, այլ ձեռքով քվեարկելու միջոցով: Սակայն, ի տարբերություն Բունդեսթագի, հողային խորհրդարաններում բացակայող պատգամավորների աշխատավարձից պահում են որոշակի գումար: Օրինակ, Դյուսելդորֆում, ուր եղանք Հյուսիսային Ռեյն-Վեստֆալիայի լանդթագում, ադմինիստրացիայի ղեկավարն ասաց, թե 30 մարկ գանձում են բացակայության համար, 60 մարկ՝ քվեարկությանը չմասնակցելու: Նման մի օրենք էլ հավանաբար պետք է կիրառել Հայաստանի խորհրդարանի պատգամավորների նկատմամբ. այն ժամանակ կլուծվի ոչ միայն քավության նոխազ դարձած քվորումի հարցը, այլեւ որոշակիորեն կբացառվի քվեարկությունը բոյկոտելու խնդիրը:

Միեւնույն ժամանակ Բունդեսթագի պատգամավորներին թույլատրվում է ինքնաթիռով եւ գնացքով անվճար երթեւեկել Գերմանիայի տարածքում, իսկ Բոննում նաեւ տաքսիներով: Ամեն մի պատգամավոր ունի ծառայողական մեքենա: Բունդեսթագի փակ նիստերին թույլատրվում է մասնակցել միայն 7 խմբագիրների, որոնց գրածները ոչ միայն չեն ենթարկվում գրաքննության, այլեւ նրանց համար չկան սահմանափակումներ: Ըստ երեւույթին, տրամաբանական կլիներ, երբ պատերազմական վիճակում գտնվող Հայաստանի խորհրդարանի փակ նիստերին մասնակցեին նաեւ մայրաքաղաքում լույս տեսնող քաղաքական-հասարակական օրաթերթերի խմբագիրները:

Հիմնական խնդիրը տեղային վեճերն են

Բունդեսթագի նիստերի դահլիճը տեղավորված է նախկին ջրամատակարարման կայանի շենքում, որից նոր կառուցված ապակեպատ եւ ավելի շքեղ դահլիճ տեղափոխվելու համար կան որոշակի դժվարություններ:

Պարզվում է, ամենահասարակ հարցերում Գերմանիայում հանդիպում են լուրջ խոչընդոտների: Այժմ քննարկումների առարկա է դարձել Բունդեսթագի նոր շենքը, որտեղ ճարտարապետական անհամապատասխան լուծումների պատճառով չեն կարողանում տեղադրել խոսափողներ: Ամիսներ շարունակ տեխնիկների ու ճարտարապետների վեճի պատճառով խորհրդարանը չի կարողանում տեղափոխվել նոր շենք:

Ավելին, արդեն որոշվել է, որ 1998 թվականին Բունդեսթագը պետք է տեղափոխվի Բեռլին: Այդ հարցը նույնպես դարձել է հասարակական բուռն քննարկումների առարկա: Մինչեւ անգամ Բոննի կենտրոնում խաղաղ ցույցեր ու հանրահավաքներ են լինում, որոնց մասնակիցները լայն քարոզչական աշխատանք են տանում, որպեսզի մայրաքաղաքը Բոննից չտեղափոխվի Բեռլին: Իհարկե, հասկանալի է հյուսիսային Ռեյն-Վեստֆալիա հողի գերմանացիների ցանկությունը: ԳՖՀ մայրաքաղաքը մի շարք առավելություններ է տվել հողին, ֆեդերացիայի հաշվին կառուցվել են նոր վարչական, մշակութային համալիրներ, զարգացել է տուրիզմը: Մյուս կողմից, հասկապես տեղի պատմաբանների կարծիքով, չպետք է շարժվել միայն տեղային շահերով, քանի որ Բեռլինը պատմական մայրաքաղաքն է, եւ պետք է այն վերականգնվի: Թեեւ, արդեն նախնական հաշվարկներով, միայն մայրաքաղաքային գերատեսչությունների փոխադրումը Բեռլին կպահանջի հարյուրավոր միլիոններ:

Թուրքական գործոնի դերը չափազանցվա՞ծ է

Բունդեսթագի տարբեր պատգամավորական խմբերի անդամների հետ հանդիպումներում հիմնականում շոշափվեցին Ռուսաստանում տիրող քաղաքական վիճակը, Գերմանիայի մտահոգությունները, քաղաքական անցուդարձը: Մեզ համար, իհարկե, շատ կարեւոր էր նաեւ մասնակցությունը Բունդեսթագի այն նիստին, որում ելույթ ունեցավ կանցլեր Հելմուտ Քոլը եւ իր աջակցությունը հայտնեց Բորիս Ելցինին ու Ռուսաստանում ընթացող բարեփոխումներին: Նա ասաց նաեւ, որ Գերմանիան տալիս է Ռուսաստանին ցույց տրվող օգնության կեսից ավելին: (Դա մինչեւ Մեծ յոթնյակի վերջին որոշումն էր):

Բնական է, ինձ հետաքրքրում էին նաեւ Գերմանիա-Թուրքիա հարաբերությունները եւ գերմանացիների դիրքորոշումը Ղարաբաղի հարցի վերաբերյալ: Առանձնապես սպասելիքներ չունեի, սակայն ամեն դեպքում հետաքրքիր էր լսել գերմանացի պատգամավորների մեկնաբանությունները:

Նախ, այդ հարցերի մասին խոսեց ՔԴՄ/ՔՍՄ խմբակցության փոխնախագահ Կառլ Նորենիուսը, որն արդեն 20 տարի է Բունդեսթագի անդամ է, զբաղվում է արտաքին հարաբերությունների հարցերով, եւ հիմնական հետաքրքրությունը եվրոպական տունն էր:

Խոսելով Ղարաբաղի խնդրի մասին, պրն. Նորենիուսը նախ ճշգրտեց Գերմանիայի դերը: «Գերմանիան իրեն ավելի քիչ տեղ է հատկացնում, քան այդ տեղը նրան տալիս են ուրիշները», ասաց նա: Նրա ասելով, գերմանացիներն ունեն իրենց խնդիրները, որոնք առաջ են եկել հատկապես վերամիավորումից հետո: «Արդեն գնում է հայ-ադրբեջանական կոնֆլիկտի ընդարձակում, եւ որպեսզի կոնֆլիկտում ինչ-որ դեր խաղաս, պետք է քաջատեղյակ լինես, շարունակեց պատգամավորը: Իսկ մենք դժվարությամբ ենք իմանում, թե այնտեղ ինչ է կատարվում, զգացվում է լրատվության պակաս:

Այլ կերպ է արդեն քննարկվում այն, թե ինչպիսի դեր է խաղում Թուրքիան Հայաստանում եւ Ադրբեջանում: Այդ առումով, վերջերս նոր տեսակետներ են առաջ գալիս, թե ո՞ր մահմեդական երկրի հետ պետք է համագործակցենք: Այդ շրջանում են Իրանը եւ Թուրքիան: Պարզ է, որ աշխարհիկ Թուրքիան մեզ համար ավելի հասկանալի է, քան արմատական Իրանը: Այստեղից էլ մեր աջակցությունը Թուրքիային: Մյուս կողմից, երբ ադրբեջանցիները գալիս են Գերմանիա, ասում են, թե մենք գերմանացիներս աջակցում ենք հայերին, որովհետեւ նրանք քրիստոնյաներ են»:

Բունդեսթագի պատգամավոր պրն. Շպեռլինգը շատ հաճախ լինում է Հայաստանում ու Ադրբեջանում եւ մեծ աշխատանք տանում այդ ուղղությամբ, ամրապնդում Հայաստանի հետ կապերը: Նրա հոգից բավականին դեղորայք են ուղարկել Հայաստանի հիվանդանոցներին: Պատգամավոր Կարստին Յոգտի ասելով, երկրաշարժից հետո Հեսսենի ռադիոն 2 ամիս շարունակ կոչվել է «Հայաստանի ռադիո» եւ օգնություն է հավաքվել Հայաստան ուղարկելու համար:

Մի խոսքով, ինչպես իրենք են ասում, Գերմանիայում համակրանքով են մոտենում նախկին Խ. Միության հանրապետություններին: Շատերի կարծիքով, թուրքական գործոնի դերը Գերմանիայում չափազանցված է: ԳՖՀ-ում ապրում են մոտ 1 մլն. 800 հազար թուրք, եւ նրանք ներկայացնում են այն բոլոր խավերը, որոնք գոյություն ունեն Թուրքիայում: Այն, ինչ կատարվում է շրջանում, իր արձագանքն է գտնում նաեւ Գերմանիայի թուրքերի մոտ: Ուստի, ըստ զրուցակիցներիս, միանշանակ ասել, թե Գերմանիայում բնակվող թուրքերը լուրջ քաղաքական ազդեցություն ունեն, ճիշտ չէր լինի:

Հեպելմանը գնահատում է ԳԴՀ պատմությունը

Հետաքրքիր հանդիպումների շարքին կարելի է դասել Արեւելյան Գերմանիայի Բունդեսթագի պատգամավոր, ԳԴՀ-ի նախկին պաշտպանության նախարար Ռայներ Հեպելմանի դասախոսությունները: Վերջինս գլխավորում է մի հանձնաժողով, որն զբաղվում է Արեւելյան Գերմանիայում սոցիալիստների դիկտատուրայի փորձը: Հանձնաժողովն ուսումնասիրում է ԳԴՀ տարածքում գոյատեւած վարչակարգի բոլոր կողմերը՝ իշխանության կառույցներից մինչեւ եկեղեցի: Սակայն, պրն. Հեպելմանի ասելով, իրենց խնդիրն այն չէ, որ որեւէ մեկին մեղադրեն կամ արդարացնեն, այլ ցույց տան, թե ինչ է կատարվել ԳԴՀ-ում, ով է եղել առաջատար ուժը՝ կառավարությունը, թե տնտեսությունը:

Ստեղծվել էր մի ռեժիմ, որտեղ գլխավոր դերը պատկանել է կոմունիստական կուսակցությանը: Հեպելմանը ցավով նշեց, որ 1990 թվականին Բեռլինում դիտմամբ պետանվտանգության կողմից կազմակերպվել է հարձակում Շտազիի (Գերմանական ՊԱԿ-ը) վրա եւ անհետացել են ամենահետաքրքիր գործերը: Նա հույս հայտնեց, թե այդ գործերի կրկնօրինակները պահպանվում են Մոսկվայում:

Շոյխը քննադատում է Բունդեսթագի պատգամավորներին

Քյոլնի կիրառական սոցիոլոգիայի ինստիտուտի ղեկավար դոկտոր պրոֆ. Շոյխը, որի անունը հայտնի է ողջ Գերմանիայում, մեզ ներկայացրեց Գերմանիայի քաղաքական համակարգը եւ կուսակցությունների տեղը նրանում: Քաղաքական ինստիտուտները նա բաժանում է 6 տարրերի: Առաջին տեղը զբաղեցնում են կուսակցությունները, երկրորդը՝ ադմինիստրացիաները (ԳՖՀ-ում աշխատող 35-36 մլն. մարդկանցից 5 մլն-ը աշխատում է ադմինիստրատիվ մարմիններում): Երրորդ տեղը զբաղեցնում են լրատվության զանգվածային միջոցները, որոնք հասարակության ուշադրությունը հրավիրում են ամենահրատապ թեմաների վրա: Չորրորդը ընտրողներն են, հինգերորդը սահմանադրությունը եւ վեցերորդը միությունները (արհմիությունները): Շոյխի կարծիքով, կուսակցություններն արդեն գաղափարական մեծ ազդեցություն չունեն: Եւ հետո, զարմանալին այն էր, որ նա մեկ առ մեկ թվարկեց, թե որ կուսակցությունն ինչքան դրամ ունի: 1990 թ. տվյալներով, քրիստոնեա-դեմոկրատները՝ 340 մլն. մարկ, սոցիալ-դեմոկրատները՝ 343 մլն., լիբերալ-դեմոկրատները՝ 90 մլն., կանաչները՝ 60 մլն. մարկ:

Կուսակցությունների գլխավոր խնդիրն ընտրությունների անցկացումն է, որի ժամանակ ամեն ձայնի վրա ծախսում են 5 մարկ: Դրա համար էլ նախընտրական պայքարում մասնակցում են մոտ 20 կուսակցություններ, որոնցից շատերի հիմնական նպատակն այն է, որ դրա համար ստանան որոշակի գումար:

Ըստ Շոյխի, խորհրդարանում մեծամասնություն են կազմում ուսուցիչներն ու էկոլոգները, բայց չկան տնտեսագետներ կամ հարկերի գծով մասնագետներ: Մինչդեռ, նրա ասելով, Ֆրանսիայի եւ Իտալիայի խորհրդարաններում գերակշռում են փաստաբանները: Մյուս կողմից, բոլոր պատգամավորները, որոնք արդեն քաղաքականության մեջ են մտել, գտնվում են ավելի ձախ, քան նրանց ընտրողները: Գերմանիայում քաղաքականությունը համարվում է լավ վճարվող աշխատանք: Օրինակ, ամեն մի պատգամավոր ամսական 15 հազար մարկ է ստանում, որպեսզի պահի գործավար, օգտվի ֆոնից:

Փաստորեն, ըստ Շոյխի, համակարգը չի թողնում, որպեսզի հետաքրքիր մարդիկ առաջ անցնեն, այլ միայն հաշվի է առնվում անձնական նվիրվածությունը:

Ինչեւէ, մեզ համար անսպասելի նման փաստերի շարքը լրացնում է քաղաքական ապաստարանի խնդիրը: Գերմանիայում այսօր ապրում են մոտ 6,8 մլն. արտասահմանցիներ: Պրն. Նորենիուսն ասում է, թե նրանք թող ապրեն Գերմանիայում, բայց ոչ իմ այգում: Նրա խոսքերում խոր ճշմարտություն կար: Զուր չէ, որ «Ո՛չ օտարազգիներին, Գերմանիան՝ գերմանացիներին» կոչը տարածվում է: Մինչեւ անգամ Ղազախստանից գնացած գերմանացիներին նրանք համարում են ռուսներ: Իսկ պատգամավոր Գերհարդ Վարդենբերգի ասելով, դեռեւս կան 500 հազար ապաստան ցանկացողների գործեր, որոնք չեն նայվել: Հասարակության 15 տոկոսը դեմ է օտարերկրացիներին: Առայժմ ապաստան են ստանում միայն եկողների 4-8 տոկոսը: Միայն վերջին տարվա ընթացքում գաղտնի կերպով Գերմանիա են թափանցել 80 հազար լեհեր եւ 120 հազար չեխեր: Փախստականների նման հոսքն ամսական կազմում է 40 հազար, որից միայն 1500-1600-ը՝ ԱՊՀ երկրներից: Ընդ որում, դատարանները որոշում են ընդունում, որ նրանց 93 տոկոսը այդ իրավունքը չունեն: Ի դեպ, կառավարությունն էլ արդեն բանակցություններ է վարում, որպեսզի հոսքը դադարեցվի:

Մենք եղանք նաեւ Բունդեսթագի մամուլի ծառայություններում, ծանոթացանք լրագրողների հանրահայտ «Մամուլի ասուլիս» կազմակերպությանը, որը համարվում է պետական պաշտոնյաների, հյուրերի հետ ասուլիսներ անցկացնող ամենահեղինակավոր հաստատությունը:

Սեմինարի հիմնական առավելություններից մեկն էլ այն էր, որ մեր խմբում ընդգրկված լրագրողներիս մտերմությունից զատ կարեւոր նշանակություն ստացավ հայացքների փոխանակումը, թե ինչպես են մտածում այս կամ այն հարցի շուրջ ռուսն ու լատիշը, ուկրաինացին ու լիտվացին: Դա ուսանելի էր ոչ միայն գերմանացիների, այլեւ մեզ համար: Մյուս կարեւոր հանգամանքն այն էր, որ մեզ տրվում էր արտահայտվելու իրավունք, ճեղքելու այն լրատվական շրջափակումը, կամ երբեմն նաեւ անտարբերությունը, որ գոյություն ունի մեր շրջանի նկատմամբ: Այստեղ, իհարկե, կան խնդիրներ, որ կապված են Հայաստանի կողմից տարվող աշխատանքի հետ: Ադրբեջանի դեսպանը, որն ապրում եւ աշխատում է Բոննում գտնվող Թուրքիայի դեսպանատանը, դեռեւս հայ «մրցակից» չունի: Իսկ Հայաստանի դեսպանի ներկայությունը մի այնպիսի երկրում, ինչպիսին Գերմանիան է, ոչ միայն անհրաժեշտություն է, այլեւ ժամանակի պահանջ:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Բոնն-Երեւան

digitised by A.R.A.R.@

Իտալիա

ՄԱՖԻԱ. ԴԱՏԱՎՈՐ ԱՆՏՈՆԻՈ ԴԻ ՊԻԵՏՐՈՅԻ ԾՈՒՂԱԿԸ

Անցյալ տարի «Մաքուր ձեռքեր» գործողությամբ լայն համբավի արժանացած իտալացի դատավորը դարձել է մաֆիայի հերթական թիրախը

1992 թ. փետրվարի 12-ին Մարիո Կիեզան Միլանի գլխավոր ծերանոցի իր ընդարձակ առանձնասենյակում սպասում էր հերթական այցելուին: Կիեզան այդ հաստատության նախագահն էր դարձել Իտալիայի սոցիալիստական կուսակցության այն ժամանակվա քարտուղար Բետտինո Կրաքսիի միջամտության շնորհիվ: Ճիշտ պայմանավորված ժամին առանձնասենյակի դուռը բացվեց, և ներս մտավ մաքրման ձեռնարկություններից մեկի տնօրեն Լուկա Մանյին: Նա բերել էր «միջնորդավարձը», որ ծերանոցի մատակարարներից յուրաքանչյուրը Կիեզային պետք է վճարեր հանրային հաստատության հետ կապված աշխատանքներ կամ շուկաներ ստանալու համար: Այցելուն պայուսակից հանեց յոթ միլիոն լիրա և խոստացավ մնացած յոթ միլիոնը բերել հաջորդ օրը: Այն պահին, երբ Կիեզան թղթադրամների կապուկները դարսում էր գրասեղանի դարակներից մեկում, անսպասելիորեն ներս մտան Միլանի ոստիկանության վարչության դատավոր Անտոնիո դի Պիետրոն և չորս կարաբիներներ: Դի Պիետրոն առանձնասենյակում կայացած խոսակցությունը կարողացել էր լսել Լուկա Մանյիի պայուսակին և բաճկոնի դարձածալին ամրացված փոքրիկ խոսափողների միջոցով: Դատավորն անմիջապես առգրավեց դրամը:

Կես ժամ անց նրա ավտոմեքենան կանգ առավ Միլանի Սան Վիտորե բանտի բակում: Մարիո Կիեզան հարցաքննությունների ընթացքում երկար ժամանակ լռում էր: Բայց մի երեկո, հեռանալու պահին դի Պիետրոն, ասես իմիջիայլոց, Կիեզային շշնջաց. «Խմեցեք Լեվիսսիմա ջուրը»: Այդ պահից Կիեզան կորցրեց ամբարտավանությունը: Նա հասկացավ, որ դատավորն ամեն ինչ գիտե: Լեվիսսիման Շվեյցարիայի բանկում նրա հաշվի գաղտնագիրն էր: Հենց հաջորդ օրվանից նա դարձավ զղջացող, բացահայտեց նշանավոր մարդկանց անուններ, որոնք դեմքեր էին մաֆիայի շրջանակների ճյուղավորումներում: Այդ օրվանից հետաքննություն սկսվեց քաղաքական գործիչների «կեղտոտ դրամի» վերաբերյալ, որը մեծ բեկումներ մտցրեց Իտալիայում: Հանրությունն այդ գործողությունը մկրտեց «Մաքուր ձեռքեր» անունով: Եվ «բարոյական մաքրագործման» այդ վիթխարի գործողությունը նախաձեռնել ու ղեկավարում էր Անտոնիո դի Պիետրոն: Իհարկե, Միլանի, Թուրինի, Հռոմի, Նեապոլի, Պալերմոյի իր գործընկերների մեծամասնության պես նա գիտեր, որ կաշառակերությունն ու կաշառատվությունը տարածվել են նախարարների, պատգամավորների, բարձրաստիճան պաշտոնյաների, արդյունաբերողների, ֆինանսիստների, ձեռնարկատերերի շրջանում և ինչպես երկրի հյուսիսում (որն իր բարոյական է), այնպես էլ հարավում (որը հայտնի է կաշառակերության լայն տարածմամբ) ոչինչ չի արվում առանց միջնորդավարձի: Պաշտոնյա գումարներ են հանձնվում Շվեյցարիայի բանկերին, որտեղ «լվացվելուց» հետո Իտալիայում օգտագործվում են կուսակցությունների՝ քրիստոնեա-դեմոկրատների, սոցիալիստների,

Անտոնիո դի Պիետրոն առավոտները տեսակցում է որդու հետ

ազատականների և նույնիսկ հանգուցյալ կոմկուսի գանձարկղները լցնելու համար:

Լուկա Մանյին շատ օգտակար եղավ դի Պիետրոյի համար: Դժբախտ ձեռնարկատերը, որը զզվել էր աշխատելու իրավունքի համար տարիներ շարունակ վճարելուց, վճռեց ամեն ինչ պատմել: Կիեզան այն սխալն էր գործել, որ չափազանց հեռուն էր գնացել վիրավորանքների և սպառնալիքների մեջ: Մանյին դիմեց դատավոր դի Պիետրոյին: Այդ ժամանակից Իտալիայում անցկացված հետաքննությունների շնորհիվ բանտարկվեցին 400-ից ավելի բարձրաստիճան անձինք, և այս թիվը վերջնական չէ: 800-ից ավելի անձանց առնչությամբ ներկայումս հետաքննություններ են անցկացվում, և նրանք նույնպես կարող են հայտնվել Իտալիայի բանտերում: Մաֆիայի հետ սերտ կապեր ունենալու մեղադրանքով վերջին մեկ տարում «Մաքուր ձեռքեր» գործողության շնորհիվ պաշտոնազրկվել են այնպիսի հանրահայտ քաղաքական գործիչներ, ինչպիսիք են սոցիալիստական կուսակցության քարտուղար Բետտինո Կրաքսին, յոթ անգամ քրիստոնեա-դեմոկրատների կառավարությունը գլխավորած 73-ամյա Ջուլիո Անդրեոտին, արդարադատության նախարար Կլաուդիո Մարտելլին (սոցիալիստական կուսակցություն), ֆինանսների նախարար Ջովանի Գորիան (քրիստոնեա-դեմոկրատ), առողջապահության նախարար Ֆրանչեսկո դը Լորենցոն (ազատական կուսակցություն), գյուղատնտեսության նախարար Ջանի Ֆոնտանան (քրիստոնեա-դեմոկրատ), դարձյալ ֆինանսների նախարար Ֆրանկո Ռեվիլիոն, հանրապետական կուսակցության գլխավոր քարտուղար Ջորջո լա Մալֆան, ազատական կուսակցության գլխավոր քարտուղար Ռենատո Ալտիսիմոն և շատ ուրիշներ:

Նախքան «Մաքուր ձեռքեր» գործողությունը Անտոնիո դի Պիետրոն սովորական՝ և անհայտ դատավոր էր: Հանրությունը չգիտեր, որ նա հայտնի դատավորներ Ջովանի Ֆալկոնեի և Ջովանի Բորսելինոյի բարեկամն է, որոնք 1992 թ. հուլիսին սպանվեցին մաֆիայի կողմից: Դրանից հետո 43-ամյա դի Պիետրոն սկսեց վախենալ, և ինքը խոստովանում է դա: Ոստիկանական վարչությունում տեղադրված մի գրությամբ նախազգուշացնում էր արվում. «Դի Պիետրո, հիմա քո հերթն է»: Եվ դատավորը, որը սիրում էր երեկոները դուրս գալ, կիրակի օրերին ժամերգության գնալ, ներկա գտնվել ֆուտբոլի մրցախաղերին, շուկա մտնել և զրուցել, այժմ ապրում է ճգնակյացի նման, ինչպես իրենից առաջ Կարմիր բրիգադների և մաֆիայի դեմ պայքարած հայտնի անձինք: Իր սովորույթներից նա պահպանել է միայն 19-ամյա որդու հետ առավոտյան տեսակցությունները, որն այժմ ծառայում է ոստիկանությունում, և որին ինքը տեղավորել է արդարադատության պալատից ոչ հեռու գտնվող մի բնակարանում:

Անտոնիո դի Պիետրոն աշխատասեր գյուղացիների զավակ է և արթնանում է առավոտյան ժամը 5-ին: Նա քնում է ընդամենը չորս ժամ: Վաղ առավոտյան սկսվող հարցաքննություններն այնքան էլ դուր չեն գալիս կալանավորներին: Սակայն դի Պիետրոն նրանց հետ վատ չի վարվում: Միայն թե ստախոսություն նա չի հանդուրժում և կարող է զայրանալ: Մաֆիայի ճիրաններում հայտնված և դի Պիետրոյի օգնությանը դիմած ձեռնարկատերերի և արդյունաբերողների մեծ մասը հիացած է նրա մարդկային վերաբերմունքից: Միլանի ոստիկանությունում չեն մոռացել մաֆիայի հարկահավաք Սերջիո Ռադաելլիին, որը լաց էր եղել և ջերմորեն սեղմել էր այդ դատավորի ձեռքը, որն իրեն բանտ էր ուղարկում: Ռադաելլին ասել էր. «Դուք ինձ ազատեցիք մի ահավոր բեռից»: Աղքատախնամ հաստատության նախկին նախագահ Մարիո Կառիերան դատավորին ասել էր. «Ես կորցրել էի լալու ու վախի ընկալումը, Դուք ինձ դարձի բերեցիք»: «Մաքուր ձեռքեր» գրքում Անտոնիո դի Պիետրոն խոստովանում է. «Ես քրիստոնյա եմ: Հավատում եմ խոստովանանքի խորհրդին, երբ դա ծնունդ է առնում ներքին տառապանքից: Բայց դատավորը քահանա չէ: Ես չեմ կարող մեղքերին թողություն տալ»:

Դի Պիետրոն իր հետաքննությունների, իր տեղակալ Գերարդո Կոլոմբոյի (որը բացահայտել էր մասոնական Պ-2 ժողովարանը) և երկրում գտնվող մյուս գործընկերների հետաքննությունների շնորհիվ կարողացել է Իտալիայում կազմել կաշառակերության աշխարհագրական քարտեզ: Բարեկամներին կարեւոր պաշտոններ տալով, քաղաքական կուսակցությունները «հյութեղ պատառների» էին բաժանել երկրի կյանքի բոլոր բնագավառները: Ոչինչ դուրս չէր մնացել նրանց տեսադաշտից՝ ավտոճանապարհների ու կամուրջների կառուցումից, գերեզմանատներին արվող հողահատկացումներից մինչև լվացքատներն ու հանրախանութները, ծերանոցներից ու հիվանդանոցներից մինչև արդյունաբերական գոտիները: Շուկաներ ստանալու համար հարկավոր էր վճարել:

Անտոնիո դի Պիետրոն, նրա գործընկերները, վերադաս դատախազ Բորելլին արդարադատության նախարարությունից գաղտնի հրահանգ են ստացել այլեւս հարցազրույց չտալ և շատ աչքի չընկնել:

Մ.թ.ա 5-րդ դարում Հին Հռոմի քաղաքական գործիչ Ցինցինատուսը իր տարած փառավոր հաղթանակներից հետո վերադարձել էր գյուղական աշխատանքին, սեփական փառքը թողնելով սենատին: Այսօր Իտալիայի բազմաթիվ խորհրդարանականներ կուզենային, որ դի Պիետրոն նույն կերպ վարվեր:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ՔԵՐԻՇՅԱՆԸ

ԱՄՆ

Նվեր հնդկացիների բարեկամ Քլինթոնին

Երկար տարիների ընթացքում մարդիկ բոլոր երևույթները դիտում էին միայն սև կամ սպիտակ երանգներով, այդ թվում նաև ամերիկյան հնդկացիների վերաբերյալ, որոնք համարվում էին որպես քաղցից և ցրտից մահացող ազգային փոքրամասնություն:

Սակայն կան նաև այնպիսի հնդկացիներ, որոնք իրենց ունեցվածքով ստիպում են զիջում անել իրենց «սպիտակադեմ եղբայրներին»: Օրինակ, մաշանտուկետ-պիկոտ ցեղը, որից մնացել է ընդամենը 250 մարդ: Նրանք բնակվում են մի ռեզերվացիայում, որը գրավում է 1800 ակր Քոննեկտիկուտ նահանգում: Երբ ԱՄՆ-ի դաշնակցային ընտրական համաժողովը հրապարակեց նրանց ցուցակը, ովքեր հանրապետականների և դեմոկրատների ընտրապայքարի հիմնադրամին հատկացրել էին խոշոր գումարներ, նրանց թվում, ի զարմանս շատերի, հայտնվեցին մաշանտուկետ-պիկոտները: Նրանք «սպիտակադեմ եղբայր» Քլինթոնին նվիրեցին 100 հազար դոլլար նրա հաղթանակի կապակցությամբ հանդիսությունների կազմակերպման համար:

Որտեղի՞ց այդքան հնդկացիներին այդքան փող: Շատ պարզ, օգտվելով իրենց ռեզերվացիայի ինքնիշխանությունից, նրանք արդեն վաղուց իրենց տրամադրության տակ են պահում Նյու Լոնդոն քաղաքի ամենահայտնի խաղատներից մեկը, որի տարեկան շրջանառությունը կազմում է 500 միլիոն դոլլար: Դաշնային անդամավճարը պատճառաբանված էր նրանով, «որ դեմոկրատական կուսակցությունն ընդունում է բնիկների կրթական և բնակարանային պայմանների բարելավման անհրաժեշտությունը»: Սակայն, ինչպես երևում է, ցեղի առաջնորդներն ունեն նաև առևտրական նկատառումներ: Նրանք ցանկանում են իրենց ռեզերվացիան ընդլայնել [illegible] հաշվին և ստեղծել միջազգային մակարդակի հանգստավայրի գոտի: Հարցի որոշումը կախված է հնդիկների խնդիրներով զբաղվող բյուրոյից, որն այժմ ղեկավարում է դեմոկրատ Բրյուս Բեբիթը: ■

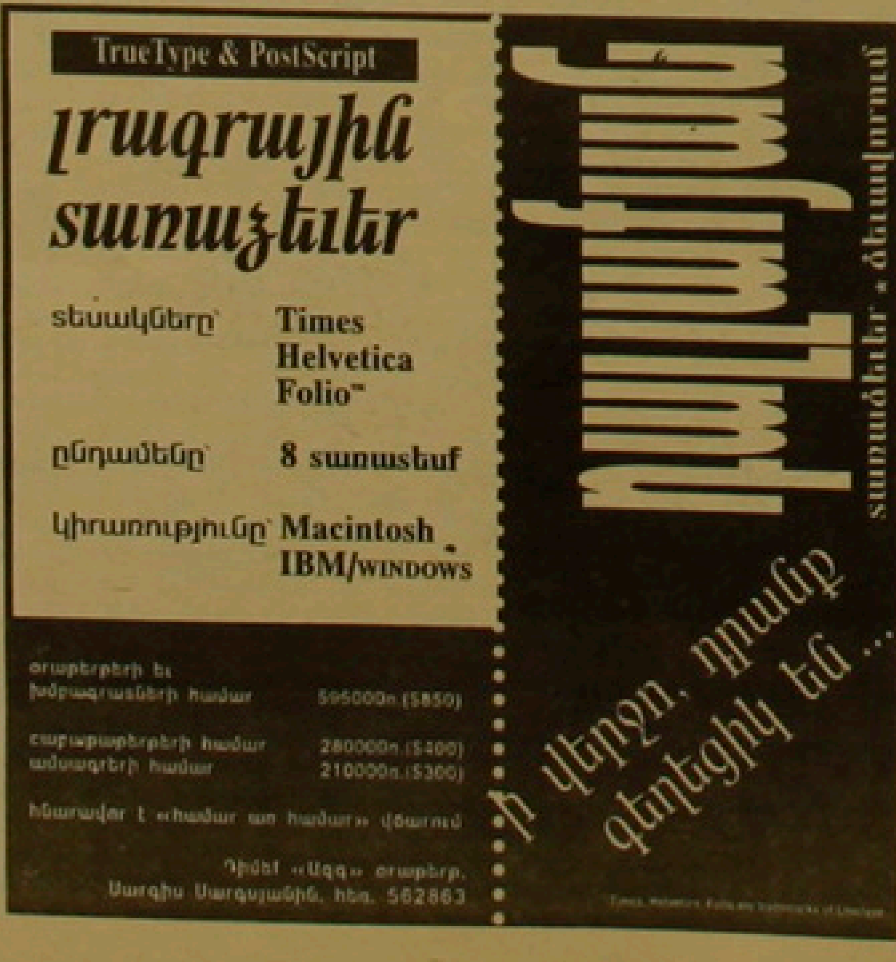

Լուրերի Հոսք

Կարծիքներ հանրաքվեի նախօրեին

«Ժողովրդավարական Ռուսաստան»-ի ղեկավարներից մեկը՝ Գլեբ Յակունինը, ելույթ ունենալով ապրիլի 20-ին Մոսկվայում կայացած «կլոր սեղանին», որին մասնակցում էին ռուսաստանցի և արտասահմանյան լրագրողներ, հաղորդեց, որ հանրաքվեի նախօրեին ժողովրդավարական ուժերին կրկին հաջողվել է կազմակերպվել և ստեղծել մեծ դաշինք, որի մեջ են մտել 90 քաղաքական կուսակցություններ և շարժումներ, ստեղծագործական միություններ, կազմակերպություններ: «Ժողովրդավարական ընտրություն» դաշինքի ղեկավարներից մեկը՝ Լեւ Պոնոմարյովը անհանգստություն հայտնեց, թե հանրաքվեին շատ ավելի խախտումներ կլինեն ընտրամասերում, քան առաջ: Գլեբ Յակունինը գտնում է, որ կոմունիստները Խասբուլատովին օգտագործում են որպես տեգ, որով խոցում են նախագահին: Հասնելով իրենց նպատակին, նրանք կլքեն նրան: Յակունինը համոզված է, որ «Գերագույն խորհուրդը և համագումարը պետք է դադարեցնեն իրենց գոյությունը մոտակա 2-3 ամսում: Եվ Գ. Յակունինը, և Լ. Պոնոմարյովը անխնա քննադատեցին Ռուսաստանի փոխնախագահ Ալեքսանդր Ռուցկոյի ելույթը, որով նա անցյալ ուրբաթ հանդես եկավ Գերագույն խորհրդում: Սնարֆ

«Վրդովվածների» երթը տեղի կունենա այսօր

Ինչպես նշվում է Ռուսաստանյան միասնություն խմբակցությունների դաշինքի և Ազգային փրկության ճակատի լրատվական հաղորդման մեջ, ապրիլի 23-ին նախատեսված «վրդովված ժողովրդի երթը տեղի կունենա նախատեսված օրը և նշված երթուղով», երթը Մանեժնայա հրապարակից սկսելու քաղաքապետի կարգադրությանը հակառակ: Ազգային փրկության ճակատը վճռականորեն հայտարարել է. «Հանրահավաքների և ցույցերի մեր օրինական իրավունքների կիրառմանը խոչընդոտելու փորձերի դեպքում հասարակական կարգի հնարավոր խախտումների համար ամբողջ պատասխանատվությունը կընկնի այդ քաղաքական սադրանքի կազմակերպիչների և կատարողների՝ Մոսկվայի քաղաքապետարանի վրա»: Նույն օրը, Բորիս Ելցինի կողմնակիցների միջոցառումների նախատեսված հեռարձակման կապակցությամբ, ճակատը նաև պահանջել է, որ երկու ձեռնարկումներն էլ լուսաբանվեն «հավասար ծավալով»: Սնարֆ

Քաղաքացիության քննություններ

Էստոնիայի կառավարությունը նախապատրաստել է որոշում, որը սահմանում է քաղաքացիություն ստանալիս պետական լեզվի իմացության քննությունների հանձնման կարգը: Որոշ մասով արտոնություններ են սահմանված առաջին և երկրորդ խմբերի հաշմանդամների համար, մեղմացված են այն մարդկանց ներկայացվող պահանջները, ովքեր ծնվել են նախքան 1930 թ. հունվարի 1-ը, չեղյալ են հայտարարվել գրավոր քննությունները, ինչպես նաև նվազագույն աշխատավարձի 15 տոկոսը կազմող վարձի վճարումը: Արտոնյալ կարգով անվճար կլինի նաև գործազուրկների և աշակերտների համար, որոնք կկարողանան էստոներենի ավարտական քննությունը համատեղել քաղաքացիություն ստանալու քննության հետ: Սնարֆ

Էստոնիայում աշխատավարձը բարձրացվում է

Մարտին Էստոնիայում միջին աշխատավարձը կազմել է 887 կրոն: Ըստ սոցիալական գործերի նախարարության, փետրվարի համեմատությամբ այն աճել է 91 կրոնով (11,5 տոկոսով): Վերջին ամիսներին ռոճիկներն ավելի արագ են բարձրացել, քան ապրուստի արժեքը: Մարտին վերջինս բարձրացավ 3,6 տոկոսով: Փետրվարին միջին աշխատավարձը բարձրացել էր 4,2 տոկոսով, իսկ ապրուստը թանկացել էր 1,7 տոկոսով: Նվազագույն վարձն այժմ կազմում է 300 կրոն: Սնարֆ

digitised by A.R.A.R.@

Լուրերի Հոսք

Թանկացում Ուզբեկստանում

Ուզբեկստանում կրկին բարձրացվել են մսի, կաթի, կարագի եւ այլ մթերքների գները: Այժմ մեկ կիլոգրամ տավարի միսն արժե 200 ռուբլի, մեկ լիտր կաթը՝ 20 ռուբլի: Մինչդեռ այդ մթերքների արտադրությունը մնում է վնասաբեր: Ուզբեկստանի կառավարությունը ծրագրում է առաջիկա երեք ամիսներին 12 միլիարդ ռուբլու դոտացիա հատկացնել: ՍՆարՖ

Էվերեստի բարձրությունը ճշգրտվել է

Հիմալայների Էվերեստ գագաթի բարձրությունը 8846,1 մետր է եւ ոչ թե 8848,13 մետր, ինչպես կարծում էին նախկինում: Այս ոտնդումն են անում իտալա-ֆրանսիական արշավախմբի մասնակիցները, որոնք անցյալ տարվա սեպտեմբերին մոլորակի ամենաբարձր գագաթի բարձրությունը չափեցին արդիական արբանյակային եւ լազերային սարքերի միջոցով: Գիտարշավի ընթացքում անցկացվել էին նաեւ բնապահպանական հետազոտություններ: Ինչպես ժնեւից հաղորդում է Ռոյթըր գործակալությունը, ինն ալպինիստները ֆրանսիացի Բենուա Շամուի գլխավորությամբ Էվերեստի գագաթ էին բարձրացրել 15 կգ գիտական սարքեր, որոնցով չափումներ էին կատարել: Ինչպես ոտնդում է իտալացի Արդիտո Դեսիոն՝ գիտարշավի մասնակիցներից մեկը, ստացված տվյալների անճշտությունը չի գերազանցում 39 սմ-ը: Աշխարհի ամենաբարձր գագաթը՝ Էվերեստը, նվաճվեց 1953 թվականին, երբ այնտեղ կարողացավ բարձրանալ նորզելանդացի Էդմունդ Հիլարին: ՍՆարՖ

Ղեկավարությունը վստահություն է ներշնչում

Հեսաֆրիր հասարակագիտական հետազոտություն են անցկացրել մի քանի մասնագետներ Ըբերվիզիա անկախ հեռուստաընկերության պատվերով: Հարցման ենթարկվածներից 51,6 տոկոսը դրականորեն է գնահատում Վրաստանի ներկա ղեկավարության քաղաքական կուրսը, 31,6 տոկոսը՝ բացասաբար: Հարցման ենթարկվածների 88,3 տոկոսը ձայն տվեց Էդուարդ Շեւարդնաձեի, 22,4 տոկոսը՝ արտգործնախարար Ալեքսանդր Չիկվաիձեի, 14,7 տոկոսը՝ ազգային-ժողովրդական կուսակցության մամուլի քարտուղար Իրինա Սարիշվիլիի օգտին: Բնակչության ամենամեծ աջակցությունը վայելող քաղաքագետներից են Գ. Ճանտուրիան, Զ. Գամսախուրդիան, Ա. Աքաշիձեն, Վ. Գոգուաձեն, Տ. Պատաշվիլին, Ի. Ծերեթելին, Ա. Ասաթիանին: ՍՆարՖ

Իսպանական խորտակված նավի հետազոտումն արգելված է

Բրիտանիայի կառավարությունը սուզակներին արգելել է ջուրը մտնել Հյուսիսային Իռլանդիայի Անտրիմի կոմսության ափերի մոտ, որտեղ պահպանվել են իսպանական «Գիրոնա» խորտակված առագաստանավի մնացորդները: 1967 թ. դրանց հայտնաբերումից հետո երջակա ջրերում ճարացել էին գանձ որոնող ջրասուզակները: Օլսթերի թանգարանում Բելֆաստում ցուցադրված է ոսկերչական իրերի եւ սեղանի սպասքի հավաքածու: Դրանք հանվել են «Գիրոնայից», որը 1588 թ. խորտակվել էր Մեծ նավատորմի ջախջախումից հետո: Ինչպես սուզակներին վկայակոչելով հաղորդում է Ռոյթըր գործակալությունը, նավից գրեթե ոչինչ չի մնացել, բայց ամենից հրապուրում է նավի թնդանոթների հայտնաբերման հեռանկարը, որոնք մինչեւ օրս չեն գտնվել: ՍՆարՖ

Էստոնիայում հնարավոր է հող գնել

Օտարերկրացիներին եւ իրավական անձանց Էստոնիայում հող ձեռք բերելու իրավունք է տրված: Արտասահմանցի ներդրողներին խոստացվել են որոշակի երաշխիքներ, սակայն միեւնույն ժամանակ նախատեսված են նաեւ սահմանափակումներ: Այսպես, հողի գնումը պետք է կապված լինի որեւէ կոնկրետ երկարատեւ ներդրման հետ: ՍՆարՖ

Մշակույթ

Լրագրողի բանաստեղծական ժողովածուն

Լույս տեսավ Մանվել Միկոյանի «Շարունակվող մղձավանջ» բանաստեղծական գրքույկը: Այսօր, երբ հասուկենտ գրքեր են լույս ընծայվում, կարեւորվում է դրանցից յուրաքանչյուրը, ենթադրվում դրանք ներկայացնելու անհրաժեշտությունը: Պայմանով սակայն, եթե դրանք թեկուզ փոքր ու համեստ, բայց այնուամենայնիվ գեղարվեստական արժեք ունեն: Առավել եւս, երբ դրանք գրական աշխարհ մուտք գործելու առաջին հայտեր են:

Երիտասարդ հեղինակն ինչի էլ անդրադառնում է՝ վերջին երջանի քաղաքական իրադարձություններ, երկրաշարժ, ժամանակի խառը հոլովույթ եւ, իհարկե, սեր,- գրում է անզարդ ու անպաճույճ տողերով, առանց «բանաստեղծ» երեւալու ճիգի ու ձգկվածության: Մանվել Միկոյանը սովորություն ունի իր ասելիքը տարրալուծել մի քանի բանաստեղծությունների մեջ՝ ստեղծելով շարքեր եւ դրանց տալով խոսուն վերնագրեր: Այսպես, «Շարունակվող մղձավանջ»-ի մեջ մտնող բանաստեղծությունները վերաբերում են 1988-ի ավերիչ երկրաշարժին, սրա սահմռկեցուցիչ տեսարաններին: Եւ երբ նույն վերնագիրը վերածում է ողջ ժողովածուի խորագրի, ձեռք է բերում հասկացական լայն ծավալ ու ընդգրկում՝ տարածելով մղձավանջի նմանվող հետերկրաշարժյան այս կյանքի, մեզ պատած խոհերի ու մտածումների վրա:

Իրենց քնույթով ժողովածուում ընդգրկված բանաստեղծությունների մեծ մասը խոհափիլիսոփայական է. դրանք երիտասարդ արվեստագետի խոհերն են մեր հոգին խռոված դեպքերի, կտրուկ շրջադարձ առրած մեր կյանքի, այս դժգույն առօրյայի մասին: Երբ նա անդրադառնում է իր ծննդավայրին, յուրաքանչյուր տող ընչում է կարոտով առ այն «արտաչափ» հողը, «ուր միաձուլվում են երկինքն ու երկիրը, ուր օվկիանոսներն են փոխարկվում մի ծառով ծառի թույլ հառաչանքից»:

Շնորհավորում ենք Վանաձորի մեր թղթակցին իր նախայրիքի համար եւ ցանկանում նրան հասուն գրիչ ու նորանոր բանաստեղծական հատորներ: Լ. Լ.

Մեր Գրչով

Ասում են...

- Ասում են, Կասպից ծովի ջրերը բարձրանում են ու կիլոմետրերով հեղեղում ափերը:
- Ուրեմն, Ղարաբաղը շուտով կդառնա Կիպրոս:

- Հայրիկ, գորշ գայլերին կարելի՞ է կրկեսում վարժեցնել:
- Կրկեսում՝ ոչ, իսկ բանակում՝ այո:

- Իմացա՞ր, որ ՄԱԿ-ում ԴԺՈ-ն, ՄԺՀՆ եւ ԿԺՀՆ առաջարկել են ՀՀ-ին եւ ԱՀ-ին ԵԱՀԽ շրջանակներում լինել ԼՂՀ խաղաղ կարգավորման ծրագիրը:
- Իսկ դու իմացա՞ր, որ նախկին ԽՍՀՄ, այժմյան ԱՊՀ Գխ-ները ՀՀ-ի եւ ԱՀ-ի Գխ-ներին առաջարկել են կարգավորել ԼՂՀ հարցը խաղաղ բանակցությունների միջոցով:
- Ինչ:
- Ցտս:
- Ցտս:

- Հայրիկ, ինչի՞ց է կախված Սեւանա լճի մակարդակի իջնել-բարձրանալը:
- Մեր մակարդակից:

ԱՐԱ ՎԱՀՈՒՆԻ

ԱԶԳ - ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Նոր քաշեր եւ նոր ռեկորդներ

Սոֆիայում մեկնարկեց ծանրամարտի Եվրոպայի հերթական առաջնությունը:

Այս առաջնությունն ի տարբերություն նախորդների կանցկացվի նոր մրցակարգով՝ փոփոխվել են քաշային կարգերը: Հիշեցնենք, որ անցյալ տարվա նոյեմբերին իտալական Սանտա Կրուս դե Տեներիֆե քաղաքում կայացած ծանրամարտի միջազգային ֆեդերացիայի (ԻՎՖ) կոնգրեսը որոշել էր նոր փոփոխություններ մտցնել քաշային կարգերում եւ համաշխարհային ռեկորդների նոր հաշվարկ սկսել: Տղամարդիկ կմրցեն հետեւյալ քաշային կարգերում. մինչեւ 54 կգ (նախկին 52), 59 (56), 64 (60), 70 (67,5), 76 (75), 83 (82,5), 91 (90), 99 (100), 108 (110) եւ 108-ից ավել (110):

Այս փոփոխությունները հիմնականում մտցվել էին մարզիկների կողմից դոպինգ եւ անորոլիկներ օգտագործելու դեմ պայքարելու համար:

Առաջին անգամ այդ կարգի մրցումներին առանձին թիմով կմասնակցեն Հայաստանի Հանրապետության ծանրորդները: Մեր հավաքականում ընդգրկված են յոթ մարզիկներ Օգսեն Միրզոյանը (59 կգ), Էդուարդ Դարբինյանը (64), Գագիկ Խաչատրյանը (70), Խաչատուր Քյափանակյանը (76), Ալեքսան Կարապետյանը (91), Աղվան Գրիգորյանը (99) եւ Տիգրան Պատյանը (108):

Առաջնության առաջին օրը մրցահարթակ դուրս եկան 54 կգ քաշայինները: Ինչպես եւ սպասվում էր, հաջողությունն ուղեկցեց տանտերերին: Բուլղար մարզիկները, որոնք միշտ էլ հաղթող են ճանաչվել «փոքրիկ դյուցազունների» մրցումներում, այս անգամ կրկին իրենց բարձրության վրա էին, զբաղեցնելով պատվո պատվանդանի առաջին երկու աստիճանները: Հաղթող ճանաչվեց աշխարհի եւ Եվրոպայի բազմակի չեմպիոն, բարսելոնյան օլիմպիադայի հաղթող Իվան Իվանովը, երկամարտում ցույց տալով 276 կգ արդյունք: ■

«Արսենալը» գավաթակիր

Կայացավ ֆուտբոլի Անգլիայի ազգային գավաթի խաղարկության եզրափակիչը: Հանդիպեցին «Արսենալը» եւ «Շեֆֆիլդ Ուենզդեյ» թիմերը: Երկու թիմերն էլ համառ մրցակցությունում էին հասել եզրափակիչ: Խաղարկության նախորդ փուլում «Արսենալը» 1:0 նվազագույն հաշվով առավելության էր հասել «Տոտենհեմի» նկատմամբ, իսկ Շեֆֆիլդ Ուենզդեյն» միայն լրացուցիչ ժամանակում 2:1 հաշվով կարողացավ հաղթել «Շեֆֆիլդ Յունայթեդին»:

Եզրափակիչ խաղը կրկին անցավ անզիջում պայքարում եւ ի վերջո 2:1 հաշվով հաղթանակ բերեց ավելի ուժեղ «Արսենալին», որն էլ տիրացավ ֆուտբոլի աշխարհի ամենահնագույն գավաթին: Գավաթի խաղարկությունը 112-րդն էր, այն խաղարկվում է 1871 թվականից:

Առաջին գավաթակիր դարձել էր «Ուոնդերերս» թիմը, որը եզրափակիչում 1:0 հաշվով հաղթել է «Ռոյալ Ինժեներս»-ին: Ընդհանրապես, այս հաղթանակը «Արսենալի» առաջին հաղթանակը չէր այս գավաթում: Մինչ այդ նա հինգ անգամ՝ 1930, 1936, 1950, 1971 եւ 1979 թվերին նվաճել էր այդ մրցանակը, իսկ վեց անգամ խաղացել եզրափակիչում (1927, 1932, 1952, 1972, 1978, 1980 թթ.):

Նոր հաղթանակը «Արսենալին» հնարավորություն կտա մասնակցել Եվրոպայի գավաթակիրների գավաթի խաղարկությանը: ■

Մարզական

Առանց անակնկալի

Կայացան ՀՀ ֆուտբոլի ազգային գավաթի խաղարկության 1/4 եզրափակիչի պատասխան հանդիպումները:

Առաջին հանդիպումներում համոզիչ հաղթանակներ տանելուց հետո Երեւանի «Արարատ»-ը եւ Կոտայքի շրջանի «Բանանց»-ը կրկին առանց մեծ դժվարությունների հաղթանակ տարան մրցակիցների նկատմամբ եւ դուրս եկան խաղարկության հաջորդ փուլ:

Անցկացված չորս հանդիպումներից առավել լարվածը կայացավ Արարատ քաղաքում, որտեղ հանրապետության չեմպիոն ՀԱԸՄ հյուրընկալվել էր տեղի «Ցեմենտին»: Խաղը, որն անցավ անհամեստ, դիտարժան պայքարում, ի վերջո հաղթանակ բերեց ՀԱԸՄ-ին: Խաղի հիմնական ժամանակը 1:0 հաշվով հաղթանակ բերեց դաշտի տերերին: Քանի որ առաջին հանդիպումն էլ ավարտվել էր նույն հաշվով, բայց ՀԱԸՄ օգտին, նշանակվեց լրացուցիչ 30 րոպե, որտեղ էլ ՀԱԸՄ-ի փորձառու խաղացողները կարողացան խփել հաղթական գնդակը: Չնայած պարտությանը, բարձրագույն խմբի նորեկ «Ցեմենտ»-ը իր խաղով ապացուցեց, որ անցյալ տարվա հաջողությունը առաջին խմբում պատահական չէր, եւ որ ներկա բարձրագույն խմբի առաջնությունում պատրաստ է լուծել լուրջ մարզական խնդիրներ:

Ընդհանրապես, խոսելով «Ցեմենտի» մասին, չի կարելի չնշել Արարատ քաղաքում տարվող աշխատանքների մասին, որոնք մեծ ազդեցություն են ունենում ֆուտբոլի տարածման եւ մասսայականացման համար: Անցկացված խաղերը ցույց են տալիս, որ տեղական իշխանությունները եւ թիմի հովանավորները մեծ աշխատանք են տանում այդ ուղղությամբ: Պատահական չէ, որ յուրաքանչյուր հանդիպում, որը անցկացվում է Արարատի քաղաքային մարզադաշտում վերածվում է իսկական տոնախմբության: Ի դեպ, Արարատը միակ քաղաքն է, որտեղ հրատարակվում է ֆուտբոլային ուղեցույց-ծրագիր:

Ըստ վիճակահանության, կիսաեզրափակիչի զույգերը կազմեցին «Արարատ»-ՀԱԸՄ, «Շիրակ»-«Բանանց» թիմերը: Թիմերը կհանդիպեն միմյանց հետ երկու անգամ՝ սեփական եւ մրցակցի դաշտում: Հանդիպումները նախատեսված են անցկացնել մայիսի 1-ին եւ 10-ին: «Արարատ»-ն ու «Շիրակ»-ը առաջին հանդիպումներում կլինեն հյուրընկալողները:

«Կոտայք» Աբովյան-«Արարատ» Երեւան 1:3 (1:4)

21. 04. 93թ., Աբովյան, քաղաքային մարզադաշտ, 500 հանդիսատես, մրցավար Ավետիս Հովսեփյան

Գնդակներ. Ռազմիկ Գրիգորյան (2), Վահե Յաղմուրյան («Արարատ»), Բագրատ Պետրոսյան (11 մետր) («Կոտայք»)

«Կոտայք»՝ Ս. Սուքիասյան, Է. Սարգսյան (Վ. Խաչատրյան, 30), Բ. Պետրոսյան, Է. Հայրապետյան, Ս. Առաքելյան, Ս. Բեգլարյան, Կ. Մարկոսյան, Տ. Պետրոսյան, Վ. Խաչատրյան, Լ. Սարգսյան (Տ. Առաքելյան, 55), Թ. Թովմասյան (Տ. Կարապետյան, 70)

«Արարատ»՝ Հ. Աբրահամյան, Ա. Շահգելդյան (Գ. Մնացականյան, 60), Տ. Գոթեյան, Ա. Տոնոյան, Լ. Ստեփանյան, Գ. Ենգիբարյան, Ա. Քոչարյան, Ռ. Գրիգորյան, Հ. Մխիթարյան, Ս. Արզումանյան (Ա. Մարկոսյան, 85), Վ. Յաղմուրյան (Կ. Բարսեղյան, 85)

«Ցեմենտ» Արարատ-ՀԱԸՄ Երեւան 1:0, լրացուցիչ ժամ. 1:2 (0:1)

21. 04. 93թ., Արարատ, քաղաքային մարզադաշտ, 2000 հանդիսատես, մրցավար՝ Արարատ Ճաղարյան

Գնդակներ. Հովհաննես Թումբարյան (Ցեմենտ), Հայկ Մարգարյան, Գեղամ Հովհաննիսյան (ՀԱԸՄ)

Արմենակ Աբրահամյանը չիրացրեց 11 մետրանոց հարվածը

Զգուշացում. Հ. Կարագյոզյան, Հ. Առաքելյան («Ցեմենտ»), Հ. Մարգարյան, Ա. Ավետիսյան (ՀԱԸՄ)

«Ցեմենտ»՝ Ա. Ղազարյան, Հ. Կարագյոզյան, Հ. Առաքելյան, Արմ. Աբրահամյան, Է. Խաչատրյան, Է. Մուրադյան (Ա. Փահլեւանյան, 15, Կ. Ասատրյան, 75), Ա. Մուրադյան, Արմ. Աբրահամյան, Ն. Հոխոյան, Տ. Հովհաննիսյան, Հ. Թումբարյան

ՀԱԸՄ՝ Արթ. Ավագյան, Ա. Նազարյան, Հ. Գեւորգյան, Ս. Հովսեփյան, Ա. Պողոսյան (Վ. Ավետիսյան, 61), Ս. Չախալյան, Վ. Մինասյան, Խ. Հովհաննիսյան, Ա. Ավետիսյան, Հ. Մարգարյան (Ա. Ղասաբօղլյան), Գ. Հովհաննիսյան (Ա. Աճեմյան)

«Շիրակ» Գյումրի-ՀՄՄ ՖԻՄԱ Երեւան 3:1 (0:0)

21. 04. 93թ., Գյումրի, քաղաքային մարզադաշտ, 3000 հանդիսատես, մրցավար Հակոբ Ներսիսյան

Գնդակներ՝ Արթուր Պետրոսյան, Հարություն Վարդանյան (11 մետր), Հովհաննես Թահմազյան («Շիրակ»), Նշան Մելիքյան (ՀՄՄ ՖԻՄԱ)

«Շիրակ»՝ Ռ. Չաղույան, Գ. Մարգարյան, Ս. Կարապետյան, Հ. Վարդանյան, Հ. Արտոյան, Ի. Շահնազարյան, Ա. Պետրոսյան, Հ. Թահմազյան (Ա. Աղամյան, 70), Հ. Ավետիսյան (Ս. Նիկոլյան, 60), Ա. Խաչմանյան, Ս. Աղաջանյան (Գ. Գրիգորյան, 65)

ՀՄՄ ՖԻՄԱ՝ Ա. Աբրահամյան, Է. Մեսրոպյան, Ա. Պետիկյան, Ե. Թադեւոսյան, Վ. Աբրահամյան, Գ. Մկրտչյան, Ա. Իգիթբաշյան, Ստ. Սարգսյան, Ա. Կիրակոսյան (Հ. Բաբայան, 77), Ն. Կարապետյան, Ռ. Սիմոնյան (Ն. Մելիքյան, 79)

«Վան» Երեւան-«Բանանց» Կոտայքի շրջան 0:7 (0:4)

21. 04. 93թ., Երեւան, «Նաիրի» մարզադաշտ, 1500 հանդիսատես, մրցավար Գեւորգ Հովհաննիսյան

Գնդակներ. Անդրանիկ Հովսեփյան (2), Սամվել Կոստանդյան, Կարեն Միքայելյան, Արա Նիգոյան, Աշոտ Բարսեղյան, Աշոտ Ավետիսյան

«Վան»՝ Վ. Շահնազարյան, Ն. Խաչատրյան, Ա. Գասպարյան, Ա. Մելիքյան, Գ. Ավագյան, Կ. Բալաքեկյան, Ա. Ղազարյան (Ա. Գալստյան), Ա. Եվդոկիմով, Հ. Տեր-Պետրոսյան, Ա. Մոսոյան (Ա. Բաբայան), Ա. Ղալթաղչյան

«Բանանց»՝ Գ. Նաջարյան, Վ. Արզումանյան, Վ. Հովհաննիսյան, Ա. Բաղդասարյան, Վ. Իսրայելյան, Ա. Հովսեփյան, Ա. Գյուլբուդաղյանց (Պ. Թելյան, 72), Ս. Կոստանդյան, Կ. Միքաելյան, Ա. Նիգոյան, Ա. Բարսեղյան (Ա. Ավետիսյան, 63) ■

Նրանք դուրս կգան խաղադաշտ

«ԿՈՏԱՅՔ» (Աբովյան)
34 խ +18 = 4 -12 75-57

Դարպասապահներ	
1. Սուքիասյան Սլավիկ	1965
2. Հովհաննիսյան Արմեն	1975
Պաշտպաններ	
3. Բեգլարյան Սեմա	1964
4. Սարգսյան Էդիկ	1969
5. Սարգսյան Մարտին	1969
6. Կարապետյան Տաթեւ	1968
7. Խաչատրյան Մարտիրոս	1963
Կիսապաշտպաններ	
8. Աֆյան Ալբերտ	1974
9. Պետրոսյան Տիգրան	1973
10. Պետրոսյան Բագրատ	1965
11. Սարգսյան Լեւոն	1971
12. Խաչատրյան Վարուժան	1966
13. Պատոյան Արտեմ	1969
Հարձակվողներ	
14. Թովմասյան Թովմաս	1976
15 Հայրապետյան Էրիկ	1975
16. Առաքելյան Սամվել	1965
17. Առաքելյան Տիգրան	1975
18. Մարկոսյան Կարեն	1969

Գլ. մարզիչ՝ Պետրոսյան Նազար

Թիմի պետ՝ Հարությունյան Էդուարդ
Մարզիչներ՝ Խաչատրյան Մարտիրոս, Այվազյան Վիլհելմ

«ՔԱՍԱԽ» (Աշտարակ)
34 խ + 16 = 7-11 71-60

Դարպասապահ	
1. Աղիբեկյան Գագիկ	1965
Պաշտպաններ	
2. Անգրյան Մուրադ	1962
3. Ալմալյան Էդիկ	1959
4. Մանգասարյան Աշոտ	1948
5. Ստեփանյան Վաղինակ	1972
6. Հովակիմյան Հրաչիկ	1973
7. Բաղալյան Արամ	1973
8. Արշակյան Տիգրան	1973
Կիսապաշտպաններ	
9. Վարդանյան Աղամ	1968
10. Սաֆոյան Ավիկ	1970
11. Մկրտչյան Սամվել	1971
12. Վանեցյան Արթուր	1973
13. Կարապետյան Արսեն	1974
Հարձակվողներ	
14. Աբոյան Հրաչիկ	1970
15. Գեւորգյան Պետիկ	1973
16. Մուրադյան Վարդան	1968
17. Զուլիակյան Աշոտ	1973

Գլ. մարզիչ՝ Մանգասարյան Աշոտ
Մարզիչ՝ Շահազիզյան Արշավիր

ԱՇՈՏ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Փարիզ

Շիմոն Պերես. «ԱՓՍՈՍՈՒՄ ԵՄ, ՈՐ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՁԳՁԳՎՈՒՄ ԵՆ»

Փարիզի «Ֆիգարո» թերթը հրապարակել է Իսրայելի արտգործնախարար Շ. Պերեսի հարցազրույցը, որը նվիրված է մերձավորարեւելյան խնդրի խաղաղ կարգավորման բանակցությունների վերսկսման հեռանկարներին: «Հուսով եմ, որ այս բանակցությունները կվերսկսվեն մինչեւ այս ամսվա վերջը, հայտարարել է Շ. Պերեսը: Ափսոսում եմ, որ դրանք ձգձգվում են: Մենք ժամանակ եւ հնարավորություններ ենք կորցնում, մենք պետք է շատ ավելի վճռականորեն գործենք: Բանակցությունների մասնակիցները գիտակցում են, որ ընդունելի՛ք որոշումներն արդեն հայտնի են, եւ ձգձգումները դրանց մեջ փոփոխություններ չեն մտցնի»:

Պատասխանելով այն հարցին, թե Իսրայելի կառավարությունն ինչու չկատարեց պաղեստինցիներին ինքնավարություն տալու խոստումները, Շ. Պերեսը վկայակոչել է այն հանգամանքը, որ «դժվարություններ է ստեղծել արաբական ճամբարի զինված փոքրամասնությունը»: «Կասկածում եմ, թե Իսրայելի համարձակ առաջարկությունները կարողանան բավարարել այդ զինված փոքրամասնությանը», ասել է նախարարը: Անդրադառնալով խաղաղական արմատականության խնդրին, Շ. Պերեսն այն կարծիքն է հայտնել, որ Իսրայելի եւ արաբական երկրների միջեւ խաղաղության հաստատումը բավարար չի լինի այդ երեւույթին վերջ դնելու համար: Այդ նպատակով իսկական փոփոխություններ են հարկավոր մահմեդական երկրների տնտեսական եւ սոցիալական կառուցվածքներում: **ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ**

Մոսկվա

Ռուցկոյն օգտվում է քաղաքացու իր իրավունքներից

Մոսկվայի հասարակական ինքնակառավարման մարմինների խորհրդակցությունում Ա. Ռուցկոյը նշեց այն դրդապատճառները, որոնք «ստիպեցին նրան» ելույթ ունենալ Գերագույն խորհրդի ապրիլի 16-ի նիստում: Պատասխանելով այն հարցին, թե փոխնախագահն ի՞նչ բարոյական իրավունք ունի «հարձակվել նախագահի վրա», Ա. Ռուցկոյը հայտարարեց. «Այս երկրի քաղաքացու իրավունքը, որը չի կարող լռել եւ իր լռությամբ խրախուսել հասարակությունում տեղի ունեցող իրադարձությունները»:

Խոսելով հանրաքվեի հավանական արդյունքների մասին, փոխնախագահը հայտարարեց. «Ես կասկածում եմ, թե այն ինչ-որ բան կվճռի»:

Ա. Ռուցկոյը հանդիպեց նաեւ «Քաղաքացիական միություն» դաշինքի իր կողմնակիցների հետ: Նա մասնավորապես նշեց. «Անհերքելի փաստն այն է, որ 1989-1990 թթ. հասարակությունում ոչինչ չի փոխվել, ամբողջատիրությունը եւ բռնատիրությունը պահպանվեցին»: Ա. Ռուցկոյը հայտնեց, որ ինքը «որպես մարդ խղճում է Ելցինին, քանի որ շրջապատի հետ զիջախաղը բերել է նրան ճգնաժամի»:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

02

Ավտոմոբիլների որոնման նոր համակարգ

Սամարայում եւ Տոլյատիում Ռուսաստանում առաջին անգամ սկսել է գործել «Եվրոպա ոլյուս ռադիոտրոնում» համակարգը: Դրա նպատակն է օգնել գողացված ավտոմոբիլների որոնմանը:

«Եվրոպա ոլյուս» ռադիոտագրի բաժանորդը պետք է մուծի տարեկան 3 հազար ռուբլի: Ավտոմոբիլի առեւանգման դեպքում դրա տերը զանգահարում է ռադիոկայան եւ տեղեկություններ տալիս:

Ռադիոծրագրի խոսնակն անմիջապես ընդհատում է մյուս հաղորդումները եւ այդ տեղեկությունները եթեր հեռարձակում: Միաժամանակ դրանք հաղորդվում են պետավտոտեսչությանը, որտեղ արդեն բոլոր տվյալները կան այդ ավտոմոբիլի վերաբերյալ, եւ միլիցիան անհապաղ սկսում է առեւանգված մեքենայի որոնումը: **Սնարֆ**

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի անասնաբուծական անասնաբուժական ինստիտուտը հայտարարում է հեռակա ուսուցման 1993 թ. ընդունելություն անասնաբույծ տեխնոլոգ եւ անասնաբույժ մասնագիտություններով:

Ուսման տեւողությունը 3 տարի, տարեկան ուսման վարձը 10000 ռուբլի, որը հետագայում ենթակա է ինդեքսավորման:

Երջանավարտներին կտրվի հեռակա բարձրագույն կրթության դիպլոմ: Ուսումը շարունակել ցանկացող շրջանավարտները կարող են սովորել միամյա ցերեկային համապատասխան դասընթացներում, որի ավարտական քննությունները հանձնելուց հետո կստանան բակալավրի աստիճան:

Անասնաբույծ-տեխնոլոգ մասնագիտությամբ կարող են ընդունվել միջնակարգ կրթությամբ անձինք, ովքեր աշխատում են արտադրության մեջ, իսկ անասնաբուժություն մասնագիտությամբ՝ ովքեր ունեն անասնաբուժական միջնակարգ կամ պրոֆտեխնիկական կրթություն եւ աշխատում են մասնագիտությամբ:

Դիմումները տրվում են ինստիտուտի ռեկտորի անունով: Դիմումին կցվում են միջնակարգ կրթության փաստաթուղթը (բնագիր), տեղեկանք աշխատավայրից, տեղեկանք առողջության մասին (ձեւ 86-ու), վեց լուսանկար 3x4 չափի: Անձնագիրը ներկայացվում է անձամբ:

Ընդունելությունը կատարվում է հարցազրույցի արդյունքներով եւ միջնակարգ կրթության ատեստատի համապատասխան առարկաների գնահատականներով: Հարցազրույցն անց է կացվելու կենսաբանություն եւ քիմիա առարկաներից:

Մրցույթի ժամանակ առավելությունը կտրվի ընտրած մասնագիտությամբ արտադրության մեջ աշխատողներին: Ինստիտուտ ընդունվածներն օգտվում են ուսանողների համար սահմանված արտոնություններից:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 1993 թ. ապրիլի 30-ը: Հարցազրույցը եւ ընդունելությունը՝ մինչեւ մայիսի 15-ը:

Անձնական փաստաթղթերը ներկայացնելիս, ընթացիկ ծախսերի համար դիմորդը ինստիտուտի դրամարկղ պետք է մուծի 300 ռուբլի, որն անկախ ընդունելության արդյունքից չի վերադարձվում:

Ընդունելության հարցերով դիմել ընդունող հանձնաժողովին հետեւյալ հասցեով՝
Երեւան-25, Նալբանդյան 128, հեռախոս 52.04.22:
Առաջին հարկ, սենյակ 127:

Ռեկտորատ

ԻՆԿՈ

«Ինկո» բաժնետիրական բանկի Հայաստանի մասնաճյուղը կատարում է արագ դրամական փոխանցումներ Դաշնակցային Ռուսաստանից Ուկրաինա, Հայաստանից Ուկրաինա, Ռուսաստանից Հայաստան եւ Հայաստանից Ռուսաստան:

«Ինկո» բաժնետիրական բանկի Հայաստանի մասնաճյուղի հասցեն է՝

Երեւան-10, Վազգեն Սարգսյանի ... (նախկին Ամիրյան փողոց) 2/8 (1-ին հարկ), հեռախոս՝ 56-59-74, 56-07-51, 56-37-25:

PUBLISET

ՄՎՀ

Համակարգային վերափոխումների հիմնադրամ

Միջազգային վալյուտային հիմնադրամի գործադիր տնօրինությունն սկզբունքորեն հավանություն է տվել այն առաջարկությանը, որ համակարգային վերափոխումների ժամանակավոր հիմնադրամ ստեղծվի աշխարհի մի շարք երկրների, նախ եւ առաջ նախկին խորհրդային հանրապետություններին աջակցելու համար: Այդ մասին հայտնեց ՄՎՀ-ի կարգադիր տնօրեն Միշել Կամդեսյուն:

Նա ընդգծեց, որ վարկային նոր հիմնադրամի գլխավոր խնդիրն այն երկրներին ֆինանսապես օժանդակելն է, որոնք վերջին ժամանակներս զգալի դժվարություններ են ապրում տնտեսության կառուցվածքային վերափոխումների եւ ավանդական արտարտադրական կապերի խզման պատճառով:

Նոր հիմնադրամի ստույգ չափը, որի ստեղծման մասին պաշտոնական որոշում պետք է ընդունվի ՄՎՀ-ի եւ համաշխարհային բանկի ղեկավար մարմինների եկող շաբաթ կայանալիք գարնանային նստաշրջանում, առայժմ անհայտ է: Այդուհանդերձ, ՄՎՀ կարգադրիչ տնօրենը նշեց, որ դրա մասնակից բոլոր երկրները կկարողանան հույս դնել ՄՎՀ-ում իրենց քվոտաների 50 տոկոսը չգերազանցող վարկերի վրա: Այսպիսով, ասաց Մ. Կամդեսյուն, եթե ենթադրենք, որ համակարգային վերափոխումների նոր հիմնադրամի մասնակիցներ կդառնան նախկին խորհրդային հանրապետությունների մեծամասնությունը, ապա այն կարող է կազմել 4-6 միլիարդ դոլլար: Ընդ որում, Ռուսաստանն իրավունք ունի հույս դնել մոտ 3 միլիարդ դոլլար վարկի վրա:

Մ. Կամդեսյուն ընդգծեց, որ նոր հիմնադրամը ժամանակավոր բնույթ կունենա: **ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ**

Թբիլիսի

Խոսքը բերանից թռցրիր, էլ տերը չես

Առաջարկվող մեջբերումները վերցված են Վրաստանի խորհրդարանի վերջին քննարկումներից:

Թենգիզ Սիգուա, վարչապետ. «Չի բացառվում, որ Տղվարչելիի հանքերից մեզանը դուրս քաշելու պահին ռուսաստանցի մասնագետներն իրենք դիտավորյալ պայթյուն կառաջացնեն»: Տ. Խավտասի, ազգային անկախության կուսակցության անդամ. «Ներկա եւ նախորդ խորհրդարանները, Շեւարդնաձեն եւ Գամսախուրդիան պետք է հավաքվեն միասին եւ միաժամանակ հրաժարական տան: Անցումային փուլում իշխանությունն իր ձեռքը կվերցնի հատուկ ժողովը»: Էդուարդ Շեւարդնաձե, պետության ղեկավար. «Մենք ձգձգել ենք Սեւծովյան նավատորմի բաժանման հարցը: Այն պետք է դառնա Ռուսաստանի, Ուկրաինայի եւ Վրաստանի բանակցությունների առարկա եւ մանրամասն կքննարկվի ռուս-վրացական բանակցությունների ընթացքում: Սակայն, Ռուսաստանը բաժին ունի նաեւ քաղաքացիական նավատորմում, որը ստացել ենք մենք եւ Ուկրաինան»: **Սնարֆ**

Վիլնյուս

Երկաթգծի ղեկավարությունը նախազգուշացնում է

Լիտվայի երկաթգծի ղեկավարությունը նախազգուշացրել է, որ ապրիլի 22-ին երթեւեկության կանոնները խախտող ուղեւորները չեն փոխադրվի միջազգային գնացքներով: Այդ կանոնների համաձայն, ուղեւորն իրավունք ունի տեղափոխել առավելագույնը 35 կգ ուղեբեռ եւ տոմսում պետք է գրանցի անձնագրով հաստատված ազգանունը: **Սնարֆ**

Հայտարարություն

Ապրիլի 24-ին, ժամը 12:00-ին Անկախության հրապարակում տեղի կունենա Մեծ եղեռնի 78-րդ տարելիցին նվիրված հանրահավաք: Հանրահավաքից հետո, ժամը 13-ին՝ երթ դեպի Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր:

Կուսակցությունների
եւ հասարակական քաղաքական
կազմակերպությունների
նախաձեռնող խումբ

ՈՒՅՈՒՏ

«Ույուտ» տուրիստական ֆիրման զբոսաշրջիկներին առաջարկում է իր ծառայությունները հետեւյալ երթուղիներով.

1. Երեւան-Բուրգաս (Բուլղարիա)-Երեւան (Ուղիղ չվերթ, 7 օր, թռիչքն ամեն հինգշաբթի):
2. Երեւան-Սոչի-Խաբարովսկ-Խարբին (Չինաստան, 8 օր)

«Ույուտ» տուրիստական ֆիրմայի հասցեն.

Հ. Հակոբյան 2 (Մերգելյան ինստիտուտի դիմաց)
Հեռ. 27-24-50, 27-20-08

PUBLISET

Լուրեր Չոմ

Փնտրում են Ուլմանիսի աճյունը

Լատվիայի կառավարության կարգադրությամբ Թուրքմենստանի Կրասնովոդսկ քաղաք է մեկնել արշավախումբ, որին հանձնարարված է գտնել Լատվիայի Հանրապետության նախկին նախագահ Կարլիս Ուլմանիսի աճյունը, որն այնտեղ էր աքսորվել Ստալինի օրոք: Որոնողական խմբի մեջ կան հնագետներ, մարդաբաններ, ցեղագիտներ, փորձագետ-քրեագետներ, ՆԳՆ եւ դատախազության ներկայացուցիչներ: Պետք է հետազոտվի Կրասնովոդսկի քաղաքային գերեզմանատան մոտ 500-600 քմ տարածք: Անհաջողության դեպքում նախատեսվում է այս տարվա աշնանը նոր արշավախումբ գործուղել: **Սնարֆ**

Ռուբիկսի նամակը Լիթլ Ռոկի բնակիչներին

Լատվիայի կոմկուսի կենտկոմի նախկին առաջին քարտուղար Ալֆրեդ Ռուբիկսը, որը միաժամանակ ամերիկյան Լիթլ Ռոկ քաղաքի պատվավոր քաղաքացի է, դրա բնակիչներին ուղարկել է նամակ, որտեղ իրեն անվանել է քաղբանտարկյալ: 1991 թ. օգոստոսին Լատվիայի իշխանությունները նրան ձերբակալել էին հայրենիքի դավաճանության մեղադրանքով: Ռուբիկսն ամերիկացիներին կոչ է արել «մարդու իրավունքների եւ իրենց քաղաքացիների պաշտպանության հարցերում հայտնի սկզբունքայնությամբ» լուծել, թե ինքն իրավունք ունի՞ արդյոք այսուհետեւ կոչվելու Լիթլ Ռոկի պատվավոր քաղաքացի: **Սնարֆ**

Վրաստանի խնայբանկի նոր գործառույթները

Վրաստանի խնայբանկը հայտարարել է, որ գործառույթներ է սկսում ազատ փոխարկելի արժույթով: «Ցպահանջ» ավանդի դեպքում տարեկան տրվում է 3 տոկոս հավելում, ժամկետավոր ավանդի դեպքում 5-9: Բանկը խոստանում է, որ 8 տարին մեկ ժամկետավոր ավանդը կկրկնապատկվի, իսկ հետագա հինգ տարում կեռապատկվի: Խնայբանկը երաշխավորում է ավանդների գաղտնիությունը եւ առաջին իսկ պահանջի դեպքում դրամի հանձնումը: **Սնարֆ**

Ղրիմում կարտադրեն բեստա-կարոտին

Արմյանսկի սոդայի գործարանի լաբորատորիայում մշակվել է բեստա-կարոտինի արտադրության տեխնոլոգիա: Այդ նյութը պատրաստվում է Սիվաշ աղի լճի բնական աղաջրից եւ նպաստում օրգանիզմում լույսը ճառագայթման են... բարկված մարդկանց բուժմանը: Բեստա-կարոտինի նկատմամբ հետաքրքրություն են հանդես բերել Ավստրալիայի ֆիրմաները: Նրանք ոչ միայն կպատվիրեն անհրաժեշտ սարքավորումների մատակարարումը, այլեւ կմասնակցեն արտադրությանը: **Սնարֆ**

Յուրօրինակ գողություն Վելիկի Ուստյուգում

Վոլոգդայի մարզի Վելիկի Ուստյուգ քաղաքի տներից մեկում կատարվել է եզակի գողություն: Գողը հենց սալօջախի վրայից թռցրել է հավով ու բրնձով լի կաթսան: Սոված յաղագործին հաջողվել է գտնել: Դա եղել է ոչ մի տեղ չաշխատող 20-ամյա երիտասարդ: **Սնարֆ**

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581841

Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863

Apple® Macintosh®
համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի

Azg
armenian daily

Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635

47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Թերթի ձեւավորման եւ առաջատակների հեղինակ Պավել Դալլաքյան

ՀՀ նախարարների խորհրդին առընթեր «Պարբերական» հրատ. տպարան, Երեւան-23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 36 000. Գինը 1498 Ստորագրված է տպագրության՝ 22.4.1993

digitised by A.R.A.R.@